

Handelingen 35 - 36 - 37 - 38 - 39

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990 - 1991

Vergaderingen van februari 1991

ACTUELE INTERPELLATIES
ACTUELE VRAGEN
ERKENNING UITZENDBUREAUS
FINANCIERING LIEFKENSHOEK-T-UNNEL
INTERPELLATIES
INVESTERINGSFONDS
MILIEUBELEID IN DE RUPELSTREEK
ONDERWIJSBELEID INZAKE MIGRANTEN
OUDERENBELEID IN DE JAREN NEGENTIG
STATUUT BRT
UITVOERING MILIEUVERGUNNINGSDECREET
VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE
VOORZIENINGEN VOOR BEJAARDEN

Inhoud

Nr. 35 **Donderdag 7 februari 1991**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1193

Samenstelling van een Commissie

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 1193

Voorstel van resolutie van de heer M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer en de heren E. Beysen, J. Geysels en W. Peeters betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten
— 453 (1990-1991) Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1193

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden
— 447 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 3

Voorstel van decreet van de heren F. Dielens en L. Hancke C.S. houdende actualisering van de regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden
— 440 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief 60+ perspectief — Het oude-rentebeleid in de jaren '90

Algemene bespreking, blz. 1193

Sprekers : de heer J. Van der Sande, verslaggever, de heer A. Deneir, verslaggever, de heer E. Flamant, Minister J. Lenssens, de heer H. Van Wambeke, mevrouw M. Vogels, de heren H. Candries, W. Peeters, F. Dielens, J. Devolder, mevrouw L. Maximus

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1217

Moties van aanbeveling, blz. 1219

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1219

Nr. 36 **Donderdag 7 februari 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1221

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1221

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1221

Voorstel van resolutie

Indiening, blz. 1221

Verslagen

Indiening, blz. 1221

Richtnota

Indiening, blz. 1221

Verzoekschrift

Indiening en verwijzing, blz. 1222

Opmerkingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 1222

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1222

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 1222

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer G. Cardoen tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de onderbezetting van het personeelsbestand van het Kasteel van Gaasbeek, blz. 1222

Actuele vraag van de heer E. Van Rompuy tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de houding van de Executieve ten opzichte van het overtreden van de wetgeving inzake het uitzenden van handelspubliciteit in het BRT-programma Kwislijn, blz. 1224

Actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het overleg met de Nederlandse Minister van Verkeer en Waterstaat inzake de waternverdragen en de baggerwerken in de Westerschelde, blz. 1226

Actuele vraag van de heer H. Lauwers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden en de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de door de nationale Minister van Binnenlandse Zaken genomen initiatieven in verband met de preventie van de kleine criminaliteit, blz. 1227

Actuele vraag van mevrouw F. Brepoels tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht betreffende de taal van de aanslagbiljetten inzake de heffing ter bescherming van de oppervlaktewateren in taalgroesgemeenten, blz. 1228

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer H. Coveliers tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de inbreng van 1,7 miljard frank door de NV Kempense Steenkoolmijnen in de NV Super Club, blz. 1229

Sprekers : de heer H. Coveliers, Minister N. De Batselier, de heer F. Vermeiren

Actuele interpellatie van mevrouw N. Maes tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over een moge-

lijk verband tussen de hervatting van de economische activiteiten bij PRB te Balen en de Golfoorlog, blz. 1234

Sprekers : mevrouw N. Maes, Minister N. De Batselier, de heer L. Die-rickx

Vaste Nationale Cultuurpactcommissie

Benoeming van een vast en een plaatsvervangend lid, blz. 1237

Voorstel van resolutie van de heer M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer en de heren E. Beysen, W. Peeters en J. Geysels betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten
— 453 (1990-1991) — Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1237

Sprekers : de heren E. Beysen, M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer, de heren W. Peeters, J. Geysels, F. De-winter

Bespreking, blz. 1240

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden
— 447 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmingen, blz. 1240

Hoofdelijke stemming, blz. 1241

Spreker : de heer F. Dielens

Voorstel van decreet van de heren P. Chevalier en E. Van Rompuy houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap
— 349 (1989-1990) — Nrs. 1 tot 18

Aangehouden stemmingen, blz. 1242

Voorstel tot verwijzing naar Commissie, blz. 1244

Sprekers : de heren G. Verhaegen, A. Denys, J. De Seranno, A. De Beul, P. Chevalier, E. Van Rompuy, Minister G. Geens

Aangehouden stemmingen (vervolg), blz. 1246

Sprekers : de heren H. Coveliers, W. Verreycken

Hoofdelijke stemming, blz. 1251

Voorstel tot verwijzing naar Commissie, blz. 1251

Spreker : de heer E. Van Rompuy

Voorstel van resolutie van de heer M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer en de heren E. Beysen, W. Peeters en J. Geysels betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten
— 453 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1251

Motie van aanbeveling van de heer E. Gryp tot besluit van de op 22 januari 1991 door de heer E. Gryp gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de uitvoering van het milieuvergunning-decreet
— 451 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1254

Sprekers : de heren E. Gryp, G. Verhaegen, J. Geysels, Jos Bosmans

Motie van aanbeveling van mevrouw M. Vogels tot besluit van de op 22 januari 1991 door de heer I. Egelmeers gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het milieubeleid in de Rupelstreek — 452 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1255

Sprekers : de heren I. Egelmeers, E. De Groot, mevrouw M. Vogels, de heer H. Coveliers

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer G. Verhofstadt tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over het niet-instellen van een annulatieberoep bij het Arbitragehof inzake de wet van 6 augustus 1990 betreffende de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen, blz. 1257

Vervallen

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de afschaffing van de keuzeverplichting tussen godsdienst of niet-confessionele zedenleer in het onderwijs ingericht door de openbare besturen, blz. 1257

Sprekers : de heer F. Vermeiren, Minister D. Coens, de heer G. Verhaegen

Interpellatie van de heer C. Moors tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de samenstelling van de lokale schoolraden in het gemeenschapsonderwijs, blz. 1260

Verdaagd

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de financiering van de Liefkenshoektunnel en de gevolgen ervan voor de Vlaamse begroting, blz. 1260

Verdaagd

Interpellatie van de heer W. Verreycken tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het met de nationale Regering gesloten protocol betreffende het statuut van de vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap in het buitenland, blz. 1260

Sprekers : de heer W. Verreycken, Minister G. Geens

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de financiering van de Liefkenshoektunnel en de gevolgen ervan voor de Vlaamse begroting, blz. 1262

Sprekers : de heer E. Beysen, Minister J. Sauwens, de heer L. Hancke

Motie van aanbeveling, blz. 1267

Interpellatie van de heer L. Peeters tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister

van Financiën en Begroting, over de automatische ontspanningstoestellen, blz. 1267

Sprekers : de heren L. Peeters, J. Caudron, Minister G. Geens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1273

Bijlage

Vraag om uitleg, blz. 1275

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van de heer E. Vandebosch aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, betreffende de opdracht en eerste resultaten van de werkgroep gemeentelijk milieubeleid

Nr. 37 Woensdag 20 februari 1991 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1279

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening, blz. 1279

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1279

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1279

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 1279

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1279

Verslagen

Indiening, blz. 1280

In eerste lezing aangenomen artikelen

Indiening en verwijzing, blz. 1280

Ontwerp van decreet houdende regeling tot erkenning van de uitzendbureaus in het Vlaamse Gewest

— 337 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking, blz. 1280

Sprekers : de heer I. Egelmeers, verslaggever, de heren J. De Roo, J. Laverge, Minister R. De Wulf

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1287

Ontwerp van decreet betreffende het Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde onroerende investeringen die in het Vlaamse Gewest door of op het initiatief van de provincies of de gemeenten worden gedaan

— 400 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6 (+Erratum) en 7 tot 10

Voorstel van decreet van de heer E. Van Vaerenbergh c.s. houdende instelling van

een gemeentelijk milieuinvesteringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde werken, leveringen en diensten die in het Vlaamse Gewest door of op initiatief van de gemeenten worden uitgevoerd

— 412 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 2

Algemene bespreking, blz. 1293

Sprekers : de heer M. Olivier, verslaggever, de heer L. Hancké, verslaggever, Minister L. Van den Bossche, de heren J. Pede, E. Vankeirsbilck

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1303

Nr. 38 Woensdag 20 februari 1991 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1305

Ontwerp van decreet betreffende het Investeringsfonds ter verdeling van de subsidies voor bepaalde onroerende investeringen die in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest door of op het initiatief van de provincies, de gemeenten of de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden gedaan

— 400 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6 (+Erratum) en 7 tot 10

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1305

Sprekers : de heren J. Geysels, L. Peeters, E. Van Vaerenbergh, J. Van Eetvelt, Minister L. Van den Bossche, de heer J. Pede, mevrouw N. Maes, de heer R. Van Hooland

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1319

Sprekers : de heer J. Geysels, Minister L. Van den Bossche

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer C. Moors tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de samenstelling van de lokale schoolraden in het gemeenschapsonderwijs, blz. 1323

Sprekers : de heer C. Moors, mevrouw N. Maes, de heer W. Van Durme, Minister D. Coens

Interpellatie van de heer M. Didden tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de toepassing van de wetgeving op de stedenbouw betreffende de gewestplannen, blz. 1327

Sprekers : de heren M. Didden, J. Timmermans, H. Van Dienderen, Minister L. Walt Niel

Motie van aanbeveling, blz. 1336

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de toekenningen van vergunningen voor het organiseren van oefenritten en wedstrijden voor de auto- en motosport, blz. 1336

Verdaagd

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1336

Nr. 39 Donderdag 21 februari 1991

Berichten van verhindering, blz. 1337

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer R. Van Hoo-land tot de heer P. Dewael, Gemeen- schapsminister van Cultuur, over de BRT- praatshow Incredible, blz. 1337

Actuele vraag van de heer J.-P. Pillaert tot de heer D. Coens, Gemeenschapsmi- nister van Onderwijs, over de laattijdige betaling van exploitanten van het leerlin- genvervoer, blz. 1338

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over politieke propaganda van mandatarissen in het middelbaar on- derwijs in het Brusselse, blz. 1338

Actuele vraag van de heer J. Loones tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de rationalisering van het zeevisserij-onderwijs en het lot van de visserijschool te Nieuwpoort, blz. 1339

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer L. Van den Bossche, Gemeen- schapsminister van Binnenlandse Aange- legenheden en Openbaar Ambt, over een campagne voor de promotie van positieve acties voor de werving van vrouwelijke politieagenten, blz. 1341

Actuele vraag van de heer H. Van Dien- deren tot de heer J. Sauwens, Gemeen- schapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de ontsluiting van de ach- terhaven van Zeebrugge, blz. 1342

Actuele vraag van de heer C. Lisabeth aan de heer L. Waltiel, Gemeenschaps-

minister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het Bijzonder Plan van Aanleg D'Hooie te Wielsbeke, blz. 1344

Actuele vraag van de heer E. Van Vae- renbergh tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de bescherming van de waardevolle flora en fauna te Wezembeek-Oppem, blz. 1344

Actuele vraag van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeen- schapsminister van Leefmilieu, Natuurbe- houd en Landinrichting, over een even- tuele overname van overeenkomsten inza- ke waterzuiveringsinfrastructuur door de NV Aquafin, blz. 1345

Actuele vraag van de heer R. Van Hoo-land tot de heer T. Kelchtermans, Ge- meenschapsminister van Leefmilieu, Na- tuurbehoud en Landinrichting, over de stortplaats voor huisvuil te Vlierzele, blz. 1346

Ontwerp van decreet houdende regeling tot erkenning van de uitzendbureaus in het Vlaamse Gewest — 337 (1990-1991) — Nrs.1 tot 5 Aangehouden stemmingen, blz. 1347 Hoofdelijke stemming, blz. 1348 Spreker : de heer J. Laverge

Ontwerp van decreet betreffende het In- vesteringsfonds ter verdeling van de subsi- dies voor bepaalde onroerende investerin- gen die in de Vlaamse Gemeenschap en in het Vlaamse Gewest door of op het initiatief van de provincies, de gemeenten of de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden gedaan — 400 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6 (+Er- ratum) en 7 tot 10 Aangehouden stemmingen, blz. 1349

Spreker : de heer J. Pedé

Voorstel tot verwijzing naar Commissie, blz. 1352

Sprekers : de heren A. Denys, J. Gey- sels

Motie van aanbeveling van de heren J. Van Hecke, J. Van der Sande en W. Pee- ters tot besluit van de op 7 februari 1991 behandelde beleidsbrief 60+ perspectief — Het ouderenbeleid in de jaren negentig — 339 (1990-1991) — Nr. 3 Hoofdelijke stemming, blz. 1352

Motie van aanbeveling van de heer J. De- volder tot besluit van de op 7 februari 1991 behandelde beleidsbrief 60+ per- spectief — Het ouderenbeleid in de jaren negentig — 339 (1990-1991) — Nr. 4 Hoofdelijke stemming, blz. 1353

Motie van aanbeveling van de heer E. Beysen tot besluit van de op 7 februari 1991 door de heer E. Beysen gehouden interpellatie tot de heer J. Sauwens, Ge- meenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de financiering van de Liefkenshoektunnel en de gevol- gen ervan voor de Vlaamse begroting — 456 (1990-1991)-Nr. 1 Hoofdelijke stemming, blz. 1354

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1355

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

M. Bartholomeeussen, G. Cardoen, M. Gesquiere, O. Lefeber, C. Moors, V. Peuskens ; gezondheidsredenen.

G. Janzegers, H. Suykerbuyk, A. Van Aperen ; buitenslands.

P. Berben ; ambtsverplichtingen.

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden

De Voorzitter : Voor de PVV-fractie is :

- in de Commissie voor Welzijn en Gezondheid de heer Van Aperen als vast lid vervangen door de heer Van den Broeck en de heer Van Renterghem als plaatsver-

vangend lid vervangen door de heer Denys.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer M. Van Peel, mevrouw M. De Meyer en de heren E. Beysen, J. Geysels en W. Peeters betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten

— 453 (1990-1991) — Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De Voorzitter : Dames en heren, bij brief van 30 januari 1991 vraagt de heer Beysen de spoedbehandeling voor het voorstel van resolutie van de heer Van Peel, mevrouw De Meyer en de heren Beysen en Walter Peeters betreffende het onderwijsbeleid inzake migranten.

Ik zal de Raad hierover raadplegen vóór de hoofdelijke stemmingen omstreeks 16 uur.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden

— 447 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 3

VOORSTEL VAN DECREET van de heren F. Dielens en L. Hancké c.s. houdende actualisering van de

regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden

— 440 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief 60+ perspectief — Het ouderenbeleid in de jaren '90

— 339 (1989-1990) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde zijn het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden en het voorstel van decreet van de heren Dielens en Hancké c.s. houdende actualisering van de regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden, die door de Commissie in samenhang werden behandeld, met dien verstande dat het ontwerp van decreet als basis voor de bespreking werd genomen. Wij volgen hier dezelfde werkwijze.

Ik stel voor de beraadslaging over de beleidsbrief 60+ perspectief — het ouderenbeleid in de jaren negentig, ingediend door de heer Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, te koppelen aan deze van het zopas genoemde ontwerp en voorstel van decreet.

Geen bezwaar ? **(Nee)**

Aldus zal geschieden.

De algemene bespreking is geopend.

Ik zal eerst het woord verlenen aan de heer Van der Sande, verslaggever inzake het ontwerp van decreet en daarna aan de heer Deneir, verslaggever inzake de beleidsbrief.

Voorzitter

De heer Van der Sande, verslaggever, heeft het woord.

De heer J. Van der Sande, verslaggever (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in de eerste plaats dient opgemerkt dat, met het akkoord van de indieners van het voorstel van decreet en de Minister, overeengekomen werd dat de bespreking enkel op basis van het ontwerp van decreet zou gebeuren, met dien verstande dat wat niet reeds bij wijze van amendement in het ontwerp kan worden opgenomen, later opnieuw aan bod zal komen bij de bespreking van het voorstel van decreet van de heren Dielens en Hancké C.S. dat opnieuw op de agenda van de Commissie zal worden geplaatst.

De Minister erkende trouwens dat dit voorstel van decreet in grote lijnen hetzelfde doel nastreefde, namelijk een beter en ruimer aanbod bieden van voorzieningen, met inachtneming van de waardigheid en de eigenheid van de individuele bejaarde en met de bekommernis de bejaarde de kans te bieden om zo lang mogelijk in de eigen vertrouwde omgeving te blijven wonen.

Daar het ontwerp eerder het accent legt op intramurale opvangmogelijkheden, ligt het in de bedoeling van het voorstel van decreet de mogelijkheden verder uit te breiden en ook semi-murale voorzieningen aan bod te laten komen. Hierbij werd dan gedacht aan dag- en nachtcentra, aan centra voor kort verblijf en aan stimulering van de dienstcentra.

Het ontwerp op zich bevatte een zestal items, waarvan deze die te maken hadden met de vervanging van een verouderde terminologie, de voorschriften inzake brandbeveiliging, de maximum capaciteit en de coördinatie van de bestaande wetgeving, geen aanleiding tot grondige discussie of meningsverschillen tussen de commissieleden geweest zijn. Anders was het met de invoering van de nieuwe notie, namelijk het dagverzorgingscentrum. Hierover kwamen er standpunten naar voren van twee scholen.

Sommigen vonden het een *conditio sine qua non* dat deze dagverzorgingscentra verplichtend geïntegreerd moesten zijn in een rusthuis, of in de onmiddellijke nabijheid ervan moesten worden gelegd.

Anderen waren van mening dat deze integratie niet noodzakelijk was en dat deze centra evengoed in de nabijheid van bestaande dienstcentra konden worden opgericht.

De eerste school, die het principe van de integratie in een rusthuis verdedigde, bracht vooral pragmatische en materiële argumenten naar voren. In de praktijk blijkt dat er zich bij het oprichten van kleinere autonome centra problemen stellen van betaalbaarheid, omdat dergelijke kleine centra — met een tiental bedden — niet in staat zijn het nodige personeel te betalen. Deze logistiek inzake personeel kan wel door het rusthuis worden gegeven als het dagcentrum ofwel geïntegreerd is, ofwel in de onmiddellijke nabijheid gevestigd is. De Minister stipte dan ook nog aan dat de budgettaire mogelijkheden beperkt zijn en dat hij vreesde voor een wildgroei wanneer men de creatie van een nieuw circuit zou mogelijk maken.

De tweede school haalde eveneens pragmatische en materiële argumenten aan, maar ook morele. Op moreel vlak werd erop gewezen dat bejaarden die nog thuis verblijven, juist niets met een rusthuis willen te maken hebben. Het zou trouwens tegen het principe indruisen dat we zelf nastreven, namelijk om bejaarden zo lang mogelijk in eigen omgeving te laten. Dagcentra moeten dan ook naar de bejaarden toe gebracht worden, in hun eigen omgeving, in hun eigen wijk, en mogen juist bij voorkeur niet aan een rusthuis gebonden zijn, omdat dit door hen wordt beschouwd als het stilaan losrukken uit hun eigen omgeving en het ondergaan van een voorproef als voorbereiding op de definitieve overbrenging naar een rusthuis. Vandaar de verdediging om de mogelijkheid te voorzien, dagcentra op te richten bij bestaande dienstcentra.

Het oprichten bij bestaande dienstcentra zou tevens de terechte materiële opmerking van de Minister kunnen opvangen inzake de logistieke

steun, vermits er in de dienstcentra ook infrastructuur aanwezig is die dienstig kan zijn voor het bij te bouwen dagcentrum.

Nog andere praktische en materiële argumenten werden naar voren gebracht om een vestiging bij bestaande dienstcentra te verantwoorden. Zo werd gesteld dat er niet in alle gemeenten een rusthuis bestaat en dat er zich problemen van verplaatsing kunnen voordoen als het rusthuis veraf gelegen is. Bovendien werd de mening geuit dat rusthuizen geen enkel motief hebben om dit uit te bouwen, gezien zij nu reeds over bedden beschikken. Men zou zich moeten toelagen op functionele voorwaarden, eerder dan op voorwaarden van binding aan een rusthuis.

Hierop antwoordde de Minister dat naar zijn mening de dienstcentra hiervoor niet de geschikte inrichtingen zijn, ten eerste, omdat die naar zijn mening een andere rol te vervullen hebben die zich eerder situeert in de socio-culturele sfeer en, ten tweede, omdat die zich richten tot ambulante bejaarden, terwijl men voor de dagcentra eerder mikt op bejaarden die zich niet meer alleen kunnen behelpen en als zorgenbehoevende bejaarden moeten worden omschreven.

Naar aanleiding van een opmerking van een lid, dat die bejaarden dan zeker niet in aanmerking kunnen komen voor opname in een rusthuis, want dat men daarvoor — theoretisch althans — valide moet zijn, ontspan er zich een discussie over de vraag waar zorgenbehoevendheid begint en waar dit eindigt en of de omschrijving in artikel 3.7 dan wel correct was? Sommige leden waren van oordeel dat de doelgroep duidelijker moest worden bepaald. Een lid merkte daarbij op dat deze doelgroep behoeften-behoevende bejaarden moesten worden genoemd, maar dat dit dan tot gevolg zou hebben dat men in de dagprijs de medische verzorging moet incalculeren, alhoewel het geen duurzame opvang betreft — dus niet 's nachts.

Om uit deze discussie te geraken werd dan een formulering aanvaard waarbij het woord huisvesting zonder overnachting vervangen werd door het woord dagverzorging, vanzelfsprekend eveneens zonder overnach-

Van der Sande

ting. Dit werd in een amendement voorgelegd en door de Commissie eenparig aanvaard.

Tenslotte aanvaardde de Minister ook, gezien het om nog valide bejaarden gaat, dat dagverzorgingscentra bij bestaande dienstencentra kunnen worden opgericht. Met de bedoeling dat in die zin kan worden afgeweken van de verplichting van integratie, of het in de nabijheid van een rusthuis gevestigd zijn, aanvaardde hij dat bij wijze van amendement een clause zou worden ingeschreven die de Executieve toelaat van deze stringente bepaling af te wijken. Ook dit amendement werd net eenparigheid door de Commissie aangenomen.

Nadat nog een amendement werd aanvaard om de maximumcapaciteit wat de rusthuizen betreft van 210 naar 180 wooneenheden te brengen, werden alle artikelen — mits de wijzigingen volgens aangenomen amendementen — eenparig aangenomen, wat ook geldt voor de stemming over het geheel van het ontwerp.

De Voorzitter : De heer Deneir heeft het woord.

De heer A. Deneir, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de beleidsbrief 60+ perspectief is bij de Vlaamse Raad aanhangig sinds 11 mei 1990. Uw Commissie heeft een aantal vergaderingen gewijd aan de bespreking daarvan. Wij hebben gepoogd dit weer te geven in het verslag dat dateert van 14 januari. Ik geef u een synthese van wat tijdens de besprekingen naar voor is gekomen.

Als inleiding op de bespreking heeft de Minister gewezen op de demografische context waarin wij leven, alsook op het perspectief dat wij ter zake hebben op relatief korte termijn. Iedereen weet dat de bevolking veroudert en dat die veroudering een dubbel facet vertoont. Er is het relatief belang van de oudere bevolking die toeneemt, maar binnen die oudere bevolking is er het relatief belang van de hoogbejaarden die ook toenemen. Het is vanuit die context dat moet worden nagegaan op welke wij-

ze voor de komende jaren een beleid moet worden opgezet dat deze mensen een maximale kans geeft om in onze maatschappij te functioneren en, wanneer dit niet meer zou kunnen, een menswaardige opvang te geven.

Van bij de inleiding waarschuwde de Minister voor het vastgeroeste idee dat bij velen in de maatschappij leeft, met name dat bejaarden geassocieerd worden met de notie zorgbehoevenden. Dit is uiteraard niet juist omdat drie vierden van de 60 plussers autonoom functioneren of dit in ieder geval kunnen doen met zeer beperkte middelen.

Hoe ontstaat het beeld van de associatie bejaarde — zorgbehoevende ? Dit heeft te maken met het feit dat dit vroeger dikwijls zo was. Als wij dat terugbrengen naar de context waarin wij leven, blijkt dat er vrij vlug een uitstoting uit het normale economische proces gebeurt. Ook ligt bij de hogere bejaarden de scholingsgraad lager, wat meebrengt dat deze personen over minder kansen beschikken om zelf te participeren. Zij behoren tot een generatie die dat fenomeen minder hebben gekend. Zij liggen misschien aan de basis om het mogelijk te maken, maar zij hebben het zelf minder gekend. Vandaar dat zij in hun hogere leeftijd minder gemakkelijk toegang hebben tot participatie.

Een ander fenomeen dat meehelpt om het beeld bejaarde — zorgbehoevende te onderstrepen is de financiële situatie van zeer velen. Vooral de oudere bejaarden zitten hier meestal minder gunstig omdat ze uit een periode komen waar de lonen minder hoog waren, en dus ook de pensioenen minder hoog zijn, wat hun situatie benadeelt.

Op breed maatschappelijk vlak gezien is er onvoldoende participatie van de bejaarden in het maatschappelijk leven. Er zijn misschien wel veel verenigingen en bijeenkomsten waar die mensen mekaar ontmoeten, maar van daaruit de link leggen naar het breed maatschappelijk gebeuren is soms moeilijk. Het heeft te maken met de wijze waarop veel van die verenigingen zijn ontstaan en de moeilijke overgang die zij nu doormaken

naar een meer participatieve oriëntatie. Als wij zeggen dat die associatie niet correct is, wil dit uiteraard niet zeggen dat er geen zorgbehoeftigen zijn, wel integendeel. Die mensen hebben uiteraard recht op onze volle aandacht, maar ook op een beleid dat hen mogelijkheden biedt om in de beste omstandigheden in de maatschappij te leven.

Aan welke zorg moeten wij in de toekomst in verband met de bejaarden onze meeste aandacht besteden ? Het gaat immers over meer dan medische zorg. De zorg moet worden gebouwd rond de autonomie van de bejaarden, een autonomie die uitgaat van het respect voor de persoon. Zo lang men actief kan zijn moet men daartoe worden gestimuleerd. De autonomie van de bejaarden steunt op hun vraag om zo lang als mogelijk in hun eigen milieu te kunnen verblijven.

Wanneer een bejaarde hulpbehoevend wordt moet eerst aandacht worden besteed aan de thuiszorg en aan de intra-murale zorg. De vraag naar zorg zal stijgen. Er is eerst en vooral de veroudering zelf. Door de veroudering in de veroudering stijgt de graad van invaliditeit, wat een nog grotere vraag naar zorg tot gevolg heeft.

De mantelzorg neemt af zodat de professionele zorg in de toekomst zal moeten toenemen. De uitbouw van een thuiszorg en een intra-murale zorg is noodzakelijk.

In zijn inleiding verwijst de Minister naar enkele bijzondere aandachtspunten zoals de dementie. Demente personen roepen bijzondere problemen op. Alles laat voorzien dat hun aantal in de toekomst zal toenemen. Het beleid zal dus in grote mate op hen moeten worden afgestemd.

Er is ook het personeelsprobleem. Dat probleem geldt echter niet alleen in de bejaardensector, maar ook in vele andere sectoren binnen de welzijnszorg. De welzijnszorg is een minder goede betaler en is dus veel minder aantrekkelijk als werkgever. Ook op dat vlak zullen inspanningen moeten worden gedaan.

De Minister wijst erop dat vooral de

Deneir

mantelzorg moet worden versterkt omdat daar de zwakke schakel zit. Om de zorg op een zelfde niveau te behouden, is er een toename met 22 ten honderd nodig in tien jaar. Er zal dus een belangrijke inspanning moeten worden geleverd.

Inzake de intra-murale voorzieningen is er nood aan meer differentiatie. We bespreken een ontwerp dat ter zake een en ander regelt. Ik zal daar dus niet verder op ingaan.

De Minister werd tijdens de besprekingen gefeliciteerd voor de beleidsbrief. In de Commissie werd ook sterk onderstreept dat wij de idee moeten laten varen dat er een associatie bestaat tussen de begrippen bejaarden en zorgbehoevendheden en dat er in ieder geval geen breuk mag ontstaan tussen de generaties.

Wanneer de Minister oppert dat participatie een essentieel element is, moet daaronder niet worden verstaan dat arbeid moet worden voortgezet om de pensioenlast te verminderen. Er wordt ook op gewezen dat er momenteel een andere arbeidsethiek geldt dan in het verleden. Personen worden op te lage leeftijd uit het arbeidsproces gestoten.

Ik herhaal dat bij de besprekingen over de bejaardenzorg de nadruk lag op het doorbreken van de associatie van bejaarden met zorg-behoevenden. Binnen het verzorgingspakket moet de keuzevrijheid van de bejaarde, eventueel van zijn familie, zoveel mogelijk worden gewaarborgd. Het verstrekken van verzorging is een opdracht waarbij overheid en privé-sector moeten samenwerken. Thuisverzorging wordt als essentieel beschouwd, maar mantelzorg mag geen dekmantel worden om de professionele verzorging tot een minimum te herleiden. Men moet echter ook oppassen dat men geen kunstmatige behoeften creëert.

Tijdens de bespreking werd ook onderstreept dat de vrouw een heel bijzondere rol speelt in de thuisverzorging en dat daarmee meer rekening moet worden gehouden.

Enkele leden onderstreepten dat er

inzake coördinatie een belangrijke rol is weggelegd voor het OCMW.

Anderen stelden de vraag of de evaluatie van de dienstencentra niet vertrekt vanuit een eerder negatieve ingesteldheid ten opzichte van deze centra. De Commissie was het erover eens dat het noodzakelijk is de opvangmogelijkheden uit te breiden.

Inzake de rusthuizen rijst vooral het probleem van de betaalbaarheid. Dit probleem rijst vooral aan de kant van de bejaarden. De Minister heeft er in zijn inleiding op gewezen dat de financiële situatie van een aantal bejaarden zeer zwak is en ook tijdens de bespreking werd dit onderstreept. Het probleem van de betaalbaarheid geldt echter niet alleen voor de bejaarden zelf, maar ook voor de overheid. Het is dus noodzakelijk een zo optimaal mogelijk beleid te voeren.

De Commissie vraagt ook aandacht voor het feit dat bejaarden beter niet te vlug naar een afdeling voor demente bejaarden worden verwezen. Men heeft namelijk algemeen vastgesteld dat zo een verwijzing eerder negatief werkt, terwijl men preventief kan werken door een bejaarde zo lang mogelijk buiten de afdeling voor dementen te houden.

Er werd ook met grote aandrang gepleit voor bijzondere aandacht voor alleenstaande bejaarden. Deze mensen hebben het soms zeer moeilijk en vormen een risicocategorie die als het ware kandidaat is om in een afdeling voor demente bejaarden te belanden.

In zijn repliek heeft de Gemeenschapsminister erop gewezen dat de nota 60+ perspectief uiteraard niet de bedoeling heeft een oplossing te bieden voor alle problemen, maar wel schetst in welk richting in de toekomst zal moeten worden gewerkt. De basisprincipes voor het toekomstig beleid zijn volgens de Minister : maximale participatie, maximaal respect voor de menselijke waardigheid, integriteit, integratie en autonomie. Dit komt eigenlijk overeen met de ideeën die in de Commissie leven. In antwoord op de opmerking over participatie onderstreept de Minister dat het zeker niet de bedoeling is de pensioenlasten te dragen door de bejaarden, namelijk door hen langer aan

het werk te houden, maar toch is het noodzakelijk uit te kijken naar systemen waardoor mensen zo lang mogelijk actief kunnen deelnemen aan het maatschappelijk en ook aan het economisch leven.

Ik wijs nog op een klein foutje dat in het verslag is geslopen. Op bladzijde 14, voorlaatste alinea leest u : Fundamenteel is er geen welzijnsverschil over de grondlijnen. Dit heeft duidelijk geen enkele betekenis en u moet dan ook lezen : Fundamenteel is er geen meningsverschil over de grondlijn. Er zijn immers heel wat welzijnsverschillen, maar dat heeft niets met de grondlijn te maken. Het betreft een kleine zelffout die bij de correctie van het verslag aan de aandacht is ontsnapt.

De Minister heeft erop gewezen dat, aangezien het draagvlak van de mantelzorg verzwakt, er meer inspanningen nodig zijn om de professionele ondersteuning mogelijk te maken. Hij pleit ervoor opdat de uitbreiding van het jaarlijks urencontingent voor de bejaardenhulp met minimum 2,5 ten honderd zou kunnen stijgen. Hij geeft een overzicht van een aantal cijfers omtrent de realisaties van de laatste jaren die er duidelijk op wijzen dat de plafonnering van het urencontingent op geen enkele wijze de verdere uitbouw van de thuishulp tijdens de jongste jaren heeft afgeremd. Wel is het zo dat een aantal middelen, die tot nu toe ter beschikking stonden via het interdepartementaal fonds en bijzondere projecten, zullen uitgeput zijn, zodat verdere uitbreiding van de thuiszorg in de toekomst integraal ten laste zal zijn van de welzijnsbegroting.

In verband met de coördinatie van de thuiszorg wijst de Minister op het besluit van de Vlaamse Executieve van 22 december jongstleden dat de coördinatie tracht op te zetten rond een verzorgingsplan.

Wat de dienstencentra betreft wijst de Minister erop dat zij aan evaluatie toe zijn omdat zij qua evolutie gewoon een andere richting zijn uitgegaan dan wat misschien aanvankelijk was vooropgesteld zonder dat dit iets afdoet aan hun verdiensten. In die context is een evaluatie dus aangewezen.

Deneir

Ik wil ook niet stilstaan bij de dagverzorgingscentra aangezien dit het voorwerp uitmaakt van het ontwerp van decreet.

Wat de rustoorden betreft wijst de Minister erop dat er op dit ogenblik een belangrijk tekort aan opvangmogelijkheden bestaat en dat een uitbreiding noodzakelijk is. De Vlaamse Executieve heeft op 19 december besloten de programmatie van de rustoorden te herzien zodanig dat de rustoordbedden met één ten honderd worden vermeerderd. Wel zal al wat erbij komt in eerste instantie worden gereserveerd voor de demente bejaarden.

Tenslotte wijst de Minister er nog op dat het probleem van de personeelsaanwerving inderdaad effectief is, zij het dan niet beperkt tot deze sector alleen. Voor de toekomst zullen er inspanningen nodig zijn om de noodzakelijke tewerkstelling binnen deze sector te kunnen realiseren.

Mijnheer de Voorzitter, collega's, tot zover het verslag over de bespreking van de beleidsbrief. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Flamant heeft het woord.

De heer E. Flamant (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik denk dat de Voorzitter een wijze beslissing heeft genomen door de bespreking van de beleidsbrief over het bejaardenbeleid in de jaren negentig te koppelen aan de bespreking van het huidig ontwerp. Het ontwerp dat wij nu behandelen is immers een onderdeel van de beleidsbrief waarin de aspecten die op het bejaardenbeleid betrekking hebben vanzelfsprekend in een ruimere context worden benaderd. Toen ik de agenda voor deze vergadering ontving, had ik de indruk dat men enigszins het paard achter de kar had gespannen, wat blijkbaar niet het geval is.

Ik zal mij beperken tot het ontwerp-decreet vermits collega Devolder het meer zal hebben over de beleidsbrief die eveneens werd rondgedeeld.

Eerst en vooral wens ik de verslagge-

ver geluk voor zijn bondig, volledig en overzichtelijk verslag omtrent de werkzaamheden in de Commissie. Ik feliciteer ook de heer Deneir. Ik had dit reeds gedaan in de Commissie. Ik zei hem dat ik een goed verslag verwachtte omdat hij tot een goed arrondissement behoort. Het verslag van de heer Van der Sande heeft mij toegelaten mijn mening te vormen over dit ontwerp van decreet, niettegenstaande het feit dat ik de werkzaamheden niet altijd kon volgen.

Ik heb dan ook nog enkele bedenkingen in verband met het voorstel van decreet van de heren Dielens en Hancké dat gekoppeld werd aan het ontwerp van de Executieve. Het behoort weliswaar tot de parlementaire geplogenheden het ontwerp van decreet als basiswerktekst te gebruiken voor de besprekingen in de Commissie indien een gelijkaardig voorstel is ingediend. Zulks heeft tot gevolg dat de bespreking van het voorstel bijna altijd wordt overschaduwd door de bespreking van het ontwerp. Ik laat daarbij in het midden of het om een goede gewoonte gaat. Ik wens toch even te blijven stilstaan bij het standpunt van mijn fractie in verband met het voorstel van de heren Dielens en Hancké.

Het voorstel van decreet bevat drie grote krachtlijnen. Het strekt ertoe een subsidiëring ten top door te voeren. Ik kom daar straks nog op terug. Het bevat een ten spits gedreven regulering en het is opgesteld tegen de privé-commerciële sector. In het verleden hebben wij al teveel decreten goedgekeurd die in dezelfde richting gingen, wat heeft geleid tot de gekende gevolgen, namelijk dat vele decreten door budgettaire beperkingen helemaal niet of slechts gedeeltelijk uitvoerbaar waren. Niet alleen de budgettaire beperkingen kunnen de uitvoerbaarheid van een decreet belemmeren, ook de administratieve rompslomp die het creëert kan tot dezelfde gevolgen aanleiding geven. Het voorstel bevat beide belemmeringen. Ze zijn aan elkaar gekoppeld, waardoor de overheid op deze materie een vastere greep kan hebben. Dit houdt uiteraard verband met de derde krachtlijn, namelijk de benadeling van de privé-profitsector. Ik ben van oordeel dat men zich hier fundamen-

teel vergist door voor te houden dat het zuivere privé-initiatief in de sociale sector geen belangrijke rol zou kunnen spelen. Het moet ook mogelijk zijn in de sociale sector een bedrijf te leiden. Men wil ten onrechte de indruk wekken dat de begripden bedrijf en sociale sector als het ware niet met elkaar zijn te verzoenen. Dit is evenwel een fundamentele vergissing die men al dan niet gewild be gaat, dit geeft aanleiding tot misverstanden.

— **De heer M. Olivier, Eerste Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op**

De PVV onderschrijft dit voorstel van decreet niet.

Ik heb een ongewone omweg gemaakt door via het voorstel van decreet te komen tot het ontwerp van decreet.

De onderliggende bedoelingen van het ontwerp van decreet kan ik in twee grote krachtlijnen samenvatten. Er is enerzijds het vastankeren aan de bestaande toestand, anderzijds wordt halstarrig vastgehouden aan de koppeling van erkenning en subsidiëring.

Het vastbetonnen van de bestaande toestand blijkt duidelijk de bedoeling te zijn, aangezien de huidige situatie door het ontwerp wordt bestendigd. De nieuwe woonvormen worden immers gekoppeld aan de bestaande initiatieven. Ik verwijs hierbij expliciet naar artikel 5, waarin wordt bepaald dat de dagverzorgingscentra moeten geïntegreerd zijn in een rusthuis of gelegen zijn in de onmiddellijke nabijheid ervan. Via een amendement werd een nieuwe paragraaf toegevoegd, waardoor de Executieve desgevallend kan afwijken, dit doet echter geen afbreuk aan de onderliggende bedoelingen. Deze bedoelingen werden voor mij nog duidelijker toen in de Commissie voor de Algemene Zaken, bij de bespreking van het Investeringsfonds, een lijst werd rondgedeeld met de subsidies die de drie afgelopen jaren werden verleend in de sector van de rusthuizen en de service-flats. Deze subsidies werden niet integraal, maar overwegend aan de particuliere sector verleend. Er werd geen opsplitsing gegeven van de bedragen, maar

Flamant

iedereen weet naar welke zuil het leeuwendeel van de twee miljard frank is gegaan. Door de nieuwe woonvormen, zoals de dagverzorgingscentra, hieraan te koppelen wordt de verzuiling, die wij allemaal afzweren, verankerd en zelfs uitgebreid.

Een tweede krachtlijn die zich in dit ontwerp manifesteert, is de koppeling van erkenning en subsidiëring voor de nieuwe woonvorm, meer bepaald de dagverzorgingscentra.

Wij kunnen ons geenszins verzoenen met deze gang van zaken omdat de erkenning enkel afhankelijk mag zijn van kwaliteitscriteria en het aangegeven is af te stappen van programmacriteria. Door het in stand houden van de koppeling van erkenning en subsidiëring heeft men de kans selectief te werk te gaan. Men kan immers gericht erkennen en subsidiëren.

Onafgezien van deze fundamentele bezwaren wijs ik op het negeren van het advies van de Raad van State. De Raad van State maakte bemerkingen op twee artikelen van het ontwerp van decreet.

In de eerste plaats pleit de Raad van State voor het behoud van de term ondergeschikt bestuur, zoals bepaald in het decreet van 5 maart 1985. Deze terminologie zou voor minder verwarring zorgen dan de wijziging die door de Minister wordt vastgesteld via de term lokaal of regionaal bestuur. De Raad van State formuleert ter zake een duidelijke aanbeveling. Ik heb eerlijk gezegd niet goed begrepen waarom de nieuwe terminologie lokaal of regionaal bestuur wordt aangehouden. Ik herhaal echter dat dit een minder fundamentele opmerking is van de Raad van State.

Veel fundamenteeler is de opmerking bij artikel 6 van het ontwerp. Het is goed de tekst van het voorontwerp, van de opmerkingen van de Raad van State en van het uiteindelijke ontwerp naast elkaar te leggen. In het voorontwerp luidt artikel 6 als volgt : Een artikel 5bis wordt ingevoerd dat luidt als volgt :

Artikel 5bis

Volgens door de Vlaamse Executieve, na advies van de Hoge Raad, vast te stellen regels en voorwaarden, kunnen andere vormen van huisvesting, verzorging en dienstverlening aan bejaarden, georganiseerd door een krachtens dit decreet erkende inrichting worden betoelaagd en erkend.

Het advies van de Raad van State bij dit artikel luidt : Dergelijke blanco-volmacht ontdoet het decreet van een van zijn voornaamste bestanddelen. Immers, in een democratisch staatsbestel behoort het stellen van de voorwaarden — inzonderheid op financieel gebied — welke de uitvoerende macht bij het voeren van haar beleid moet naleven, tot de essentiële prerogatieven van de verkozen vergadering. Artikel 6 moet dan ook worden weggelaten of, op zijn minst, worden vervangen door een bepaling waarbij de voorwaarden waaronder andere vormen van huisvesting, enz., kunnen worden erkend en gesubsidiëerd, worden vastgesteld.

De uiteindelijke tekst van artikel 6 van het ontwerp van decreet luidt : Een artikel 5bis wordt ingevoerd dat luidt als volgt :

Artikel 5bis

De Vlaamse Executieve, kan volgens de modaliteiten bepaald in artikel 5, § 1 en § 2, 1°, 2°, 4° en 5° andere vormen van huisvesting, verzorging en dienstverlening aan bejaarden, georganiseerd door een krachtens dit decreet erkende inrichting subsidiëren.

De verwijzingen die in artikel 5 voorkomen, hebben betrekking op de subsidiëring, het passen in de programmatie door de Executieve vastgesteld, de inplanting bij een bewoonde wijk en het beantwoorden aan de criteria door de Executieve vastgelegd.

Het komt mij voor dat een dergelijke wijziging geenszins tegemoet komt aan de inhoud van de opmerkingen van de Raad van State. Nog altijd zullen immers de voorwaarden worden vastgelegd door de Executieve en derhalve blijft de blanco-volmacht bestaan.

De Vlaamse Raad zal zich voor de regeling van nieuwe woonvormen niet meer kunnen uitspreken over het nut en de noodzakelijkheid ervan omdat dit de exclusieve bevoegdheid blijft van de Executieve. Precies dit heeft de Raad van State willen vermijden.

Minister J. Lenssens : Mijnheer Flamant, mag ik u even onderbreken. U raakt een belangrijk, technisch beleidsaspect aan.

Wij hebben wel degelijk rekening gehouden met het advies van de Raad van State bij de eindredactie van artikel 6. Precies door te verwijzen naar artikel 5 van het decreet van 5 maart 1985, dat de voorwaarden van subsidiëring van de infrastructuur heeft vastgelegd, dat indertijd is geadviseerd door de Raad van State en goedgekeurd door de Vlaamse Raad, kan de Vlaamse Executieve nieuwe vormen van dienst- of zorgverlening wat de infrastructuur betreft alleen subsidiëren volgens de regels en de voorwaarden van artikel 5 van het decreet. Wij hebben dus een beperking ingevoerd. In de hypothese dat de Executieve gebruik zou maken van dit artikel, moet ze zich schikken naar de regels van artikel 5 van het decreet van 1985.

Daarmee is in elk geval tegemoet gekomen aan de bekommernis van de Raad van State. We hebben een toch wel sterke beperking ingebouwd in de uitvoerende mogelijkheden van de Executieve.

De heer E. Flamant : Mijnheer de Minister, het is juist dat u gedeeltelijk bent tegemoet gekomen aan de bemerkingen van de Raad van State. Ik meen echter — ik kan mij vanzelfsprekend vergissen — dat op de fundamentele bemerkingen in onvoldoende mate werd ingegaan. Hoe dan ook, aan een advies van één van de belangrijkste, zonet het belangrijkste adviesorgaan, namelijk de Raad van State, werd geheel of gedeeltelijk voorbijgegaan.

In die gedachtengang, rekening houdend met de bemerkingen en de bezwaren die ik heb geformuleerd nopens dit decreet en met de bemerkingen waaraan in onvoldoende mate werd gevolg gegeven door de Execu-

Flamant

tieve in verband met het volgen van het advies van de Raad van State, zal mijn fractie tegen stemmen.

De Voorzitter : De heer Van Wambeke heeft het woord.

De heer H. Van Wambeke (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, vooreerst wens ik de Minister te danken voor het initiatief dat hij heeft genomen met zijn beleidsbrief, alsook met het indienen van zijn ontwerp van decreet. Tegelijk dank ik de rapporteurs, de heren Van der Sande en Deneir, voor hun uitstekend verslag.

Ik zal mij beperken tot de beleidsbrief als dusdanig.

Het is inderdaad juist dat door de stijgende levensverwachting die wij allen kennen en die ons uiteraard verheugt, wij ook een stijgende zorgbehoefte constateren. Inderdaad, hoe ouder wij worden, hoe groter de kans is dat wij op een bepaald ogenblik zorgen zullen nodig hebben.

Een tweede fenomeen dat kan worden vastgesteld is dat het ogenblik van opname in een rustoord zo lang mogelijk wordt uitgesteld. Ook dat is een verheugend feit. Er moet worden gepoogd de bejaarden zo lang mogelijk in hun vertrouwd milieu te laten. Uiteraard stelt dit ook bijkomende problemen, namelijk problemen in verband met de thuiszorg. Ik zal daar niet over uitweiden ; wij zullen daarover in een later stadium kunnen van gedachten wisselen.

In ieder geval blijft de thuiszorg een zeer belangrijk gegeven om het mogelijk te maken de bejaarde zo lang mogelijk thuis te laten.

Daarenboven constateren wij enerzijds het feit dat de bejaarden langer thuis blijven en anderzijds dat in functie van de graad van validiteit de opname ook op latere leeftijd gebeurt. Wij stellen vast dat de gemiddelde leeftijd van de rusthuisbewoners zeer hoog is geworden — men heeft de cijfers aangehaald ; mij basierend op de praktijk kan ik ze trouwens onderschrijven — namelijk boven de 80 jaar. Dit houdt echter in

dat de nood aan verzorging veel vroeger optreedt. Wanneer men 20, 30 jaar geleden een rusthuis bezocht, ontmoette men daar valide bewoners, die slechts op een zeer hoge leeftijd nood hadden aan verzorging, terwijl ze nu op een latere leeftijd in het rusthuis binnenkomen, maar relatief vroeg nood aan verzorging hebben.

Een derde bijkomend element is de noodzakelijke aanwezigheid van verpleegkundig personeel. Ik herinner mij dat er destijds in OCMW-rustoorde helemaal geen verpleegkundigen aanwezig waren. Het weinige werk werd gedaan door een gasthuishulp, die sanitaire opleiding had genoten, wat nu totaal onmogelijk is geworden. Nu is er van bij het begin een verpleegkundige nodig. De zorg voor de bejaarde in rustoorde was onlangs nog in handen van de OCMW's en van de non-profit sector, de zogenaamde kloostergemeenschappen.

Het is niet mijn bedoeling met de collega's van de PVV te discussiëren over de afwijzing die door onze fractie zou worden nagestreefd ten nadele van de profitsector. Wij stellen echter vast dat veel instellingen verouderd zijn en bijgevolg minder aangepast. Trouwens, de Minister zei zelf dat één op de drie rustoorde dateert van vóór 1950, wat betekent dat zij meer dan 40 jaar oud zijn en dat 33 ten honderd aan herconditionering toe is. Hieromtrent rijzen verschillende vragen.

Mijn eerste vraag betreft de financiering. Wie moet dit alles blijven betalen ? Er worden inderdaad — en terecht — allerlei eisen gesteld in verband met de veiligheid en de woonbaarheid van de kamers voor bejaarden. De bij komende vraag, met name wie dat zal betalen, wordt echter nooit gesteld.

Wat mijn tweede vraag betreft, is de Minister ter zake misschien niet meteen bevoegd, vermits zij handelt over de onmogelijke procedure inzake verbouwingswerken, die aan de openbare sector wordt opgelegd. Inderdaad, wij zijn zodanig gebonden aan stringente bepalingen vanwege allerlei overheidsorganen dat wij niet kunnen concurreren met de privé-

sector. Ik kan dit als volgt illustreren. Het OCMW van Zottegem is sedert de maand mei 1989 met een dossier verbouwingswerken begonnen. De tweede fase, met name de vaste belofte van toelage, is nu voorbij. Plots komt de Provinciale Arbeidsgeneeskundige Dienst echter tot de vaststelling dat een en ander niet aan de geldende normen beantwoordt. Nu blijkt dat, naast de kleedkamers voor het verplegend en verzorgend personeel, geen waslokaal voorhanden is. De vergaderingen met de Provinciale Technische Dienst en met de diensten van de Vlaamse Gemeenschap vonden reeds plaats, maar toch komt op het allerlaatste moment nog een andere dienst ons vertellen wat er nog supplementair zou moeten gebeuren. Bijgevolg wordt het voor de openbare besturen zeer moeilijk om op een relatief korte termijn nog deftige verbouwingswerken te verrichten.

Ten derde, wij moeten vaststellen dat de modernisering van de kamers voor bejaarden meestal gepaard gaat met de inkrimping van de nuttige oppervlakte. Ik ben het er mee eens dat moet worden gezorgd voor kamers met een eigen toiletruimte. Dit houdt echter ook in dat men de woonbare oppervlakte gaat verkleinen, wat de mogelijkheid tot het huisvesten van bejaarden sterk zal doen krimpen.

Een veel voorkomend discussiepunt is de concurrentie tussen de profitsector en de openbare sector. Ik stel vast dat de meeste PVV collega's hier niet meer aanwezig zijn. Ik zal mij dan ook richten tot de heer Denys om duidelijk te bewijzen dat er helemaal geen concurrentie bestaat met de profitsector. Zolang de vraag van de bejaarden groter is dan het aanbod van het OCMW of de privé-sector, kan er geen sprake zijn van concurrentie. Wij moeten in de eerste plaats huisvesting verlenen aan die personen die erom vragen. Er kan ook geen sprake zijn van concurrentie met de profitsector, zolang de omkaderings- en veiligheidsnormen dezelfde zijn. Er zal ook nooit concurrentie bestaan omdat de financieel welgestelde bejaarden de hogere prijzen in de profitsector steeds zullen blijven betalen.

Van Wambeke

— **De heer L. Vanvelthoven, Voorzitter, treedt opnieuw op als Voorzitter.**

Alleen wat de RVT betreft, is er geen sprake van concurrentie met de profitsector omdat in deze instellingen zwaar zorgenbehoevende personen verblijven.

Mijnheer de Minister, in uw beleidsbrief heb ik gelezen dat in de rustoorden enorme wachtlijsten bestaan, zelfs van meer dan 20.000. U relateert deze cijfers, wat ik ook doe, omdat heel wat mensen zich inderdaad twee of zelfs drie maal op verschillende wachtlijsten laten inschrijven voor de dag dat het nodig zou zijn naar een rusthuis te moeten gaan. Inderdaad, wij weten allemaal dat zulks van vandaag op morgen niet kan.

Wat de cijfers inzake RVT-bedden betreft, meen ik dat de geciteerde cijfers zijn achterhaald. Als antwoord op een vraag heeft u een cijfer gegeven van 1 juli 1989 van 9.951 RVT-bedden. Wij zijn nu anderhalf jaar later. Is het mogelijk eventueel meer concrete cijfers te geven om te zien waar wij momenteel in Vlaanderen staan ?

Mijnheer de Minister, ik wens ook iets te zeggen over de betaalbaarheid. Iedereen die vandaag op deze tribune staat, zal waarschijnlijk over dit probleem spreken. In zeer vele gevallen is het pensioen van de bewoners van rusthuizen ontoereikend. De cijfers verschillen echter. Mijnheer de Minister, u zegt dat 30 ten honderd van de bewoners in rustoorden een beroep moeten doen op het OCMW. Uit eigen ervaring kan ik zeggen dat zulks in mijn stad slechts in 10 ten honderd van de gevallen noodzakelijk is, maar ik wil mijn stad niet als voorbeeld stellen. 30 ten honderd is een vrij hoog cijfer.

De betaalbaarheid gaat zich ook stellen voor de particuliere instellingen. Wij stellen meer en meer vast dat ook de kloostergemeenschappen geen uitweg meer zien. Het wordt een probleem voor de lokale gemeenschap die uiteindelijk voor het grootste gedeelte zal moeten opdraaien voor de

huisvesting en het onderhoud van onze bejaardenbevolking.

Mijnheer de Minister, ik wil eindigen met iets dat mij zeer veel zorgen baart. Op 1 april aanstaande treedt de nieuwe RIZIV-conventie in voege en ik veronderstel dat u van de inhoud van deze conventie op de hoogte is, waardoor de bewoners in vier categorieën worden opgesplitst. De categorie 0 betreft de niet-zorgenbehoevende personen en de categorieën A, B en C personen, die zorgen behoeven en dus aan alle RVT-criteria beantwoorden.

Mijnheer de Minister, in uw beleidsbrief staat dat op dit ogenblik 40 ten honderd van de rusthuisbewoners — of 19.316 — aan de RVT-criteria voldoen, wat absoluut niet meer overeenstemt met de nieuwe categorieën voorzien in de huidige RIZIV-conferentie.

In het OCMW, waarvan ik voorzitter ben, heb ik de kostprijs ervan op basis van de huidige bewoners laten berekenen. Op dit ogenblik hebben wij 178 bedden, waarvan 123 RVT-bedden zijn. Gesteld dat de populatie en de behoefte aan zorgen niet veranderen, zal dat voor ons per dag 30.000 frank minder inkomsten van het RIZIV betekenen. Op jaarbasis is dat 10 miljoen voor een stad die amper 25.000 inwoners telt. Wordt daarmee door de overheid geen rekening gehouden ? Er worden wel personeelsomkaderingen voorgeschreven, die wij scrupuleus moeten naleven. Wee degene, die ergens een verpleegkundige of een sanitaire hulp te weinig zou aanstellen ! Wie zal dat blijven betalen ?

Mijnheer de Minister, was u bij de onderhandelingen over deze nieuwe conventie betrokken ? Dit zal de spanningen in de verhoudingen tussen de gemeentelijke overheid en het OCMW, die nu reeds zo groot zijn, nog opdrijven. Immers, men zal steeds de OCMW's met de vinger wijzen, die schijnbaar niets anders doen dan het geld van de gemeenschap uitgeven, alsof de OCMW's nutteloos werk zouden doen.

Daarom richt ik een oproep tot de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad in het kader van de jaarlijkse

kosten, die de gemeenschap moet dragen, te vechten voor meer middelen.

Namens mijn partij vraag ik u, mijnheer de Minister, ervoor te ijveren dat wij meer van de nationale koek zouden krijgen, omdat het een probleem betreft dat steeds groter wordt. Vele collega's maken zich samen met ons zorgen nopens deze middelen, wetende dat zij ter zake door de nationale staat zeker niet in de watten worden gelegd. **(Applaus)**

De Voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het zal wel toeval zijn dat een belangrijke Vlaamse krant uitgerekend gisteren een uitgebreid artikel wijdde aan de Vlaamse welzijnspolitiek en dan nog onder de titel Vergrijzing van bevolking is grootste uitdaging voor Vlaams welzijnsbeleid. In dit artikel wordt nergens verwezen naar de bespreking die wij vandaag in de Raad nog moeten voeren als voorbereiding op een stemming waarbij het bejaardenbeleid van Minister Lenssens moet worden goedgekeurd. Blijkbaar is hij zo zeker van die goedkeuring van de meerderheid dat hij het vel van de beer verkoopt vóór dat hij geschoten is.

Mijnheer de Minister, zoals u wellicht verwacht, is dit voor de Groenen niet zo vanzelfsprekend. Wij hebben immers vragen ten gronde bij de beleidsnota.

De heer H. Candries : Hebt u alternatieven ?

Mevrouw M. Vogels : Ik kom daar straks op terug.

We hebben niet alleen vragen over de vage principes, die noodzakelijkerwijs in een beleidsnota vervat zijn — dat geef ik toe — maar ook over de concrete praktijk aan deze bespreking gekoppeld door het nieuwe decreet dat er vooral toe strekt de dagcentrasector te regelen.

Het bejaardenbeleid wordt vaak gekoppeld aan de demografische evolutie, de vergrijzing, dat een beetje

Vogels

wordt gepresenteerd als een doemdenken voor morgen. Dat ligt niet alleen aan de Minister. Sinds jaren verschijnen rapporten over de negatieve gevolgen van de zogenaamde omgekeerde piramide van de bevolking, bijvoorbeeld de nota van de nationale Minister Dehaene die de effecten van de vergrijzing voor de sociale zekerheid, de ziekteverzekering en de pensioenen berekende en de nota's door het centrum voor Bevolking- en Gezinsstudies.

Ik meen dat het inderdaad nodig is te beschikken over een lange termijnplanning zodat wij de evolutie leren kennen waarop een beleid wordt geënt. Ik heb nochtans meer de indruk dat wat nu gebeurt, zich beperkt tot lange termijnbespiegelingen met als belangrijkste effect het verheffen van de ouderen tot een soort probleemcategorie, net zoals de migranten en ook de vrouwen op een bepaald ogenblik probleemcategorieën worden genoemd. Dat is te betreuren. De Minister verklaart trouwens terecht in zijn nota dat drie vierden van de 60-plussers actieve en levenskrachtige mensen zijn. Toch blijft men in onze samenleving meestal uitgaan van de bejaarden als probleemcategorie. Dat is gevaarlijk omdat men een beleid zal voeren vanuit een totaal andere invalshoek.

Volgens de nota heeft de Minister advies gevraagd aan de Hoge Raad voor Bejaarden over de participatie van bejaarden in het onderwijs, de sociaal-culturele sector en de politiek. Wanneer men echter vertrekt van het beeld van de bejaarde als een probleem, dan resulteert dit in andere beleidsconclusies, dan wanneer men de 60-plussers als een normale categorie van mensen die in onze samenleving participeert, beschouwt. Vanuit die visie is het dus perfect normaal dat 60-plussers actief blijven deelnemen aan het politieke leven en dat zij hier hun stem hebben. Zij moeten niet positief worden gediscrimineerd. Maar bepaalde partijen moeten dan eens duidelijk overwegen om de leeftijdsregels af te bouwen die werden gemaakt om politici niet nodeloos lang op dezelfde zetel te houden en die als negatief gevolg

hebben dat 60-plussers uit de politieke arena worden uitgewezen.

Het blijft grotendeels bij probleemformulering. Ik heb de indruk dat men te weinig concrete beleidsconsequenties trekt of beleidsdoordenkend werk levert op grond van het demografisch gegeven.

Wat men zelden of nooit hoort, is dat de vergrijzing van de bevolking, de huidige omgekeerde piramide, — dit klinkt misschien cynisch — letterlijk en figuurlijk een uitstervend probleem is. Immers, een groep bejaarden zal op een bepaald ogenblik afsterven zodat wij opnieuw een min of meer normale bevolkingspiramide verkrijgen, zij het op een lager niveau. Deze visie betekent voor het beleid een totaal andere invalshoek, bijvoorbeeld inzake de planning van residentiële opvang.

De heer H. Candries : Dat is mathematisch niet juist !

De heer W. Peeters : Verwachten dat in functie van de denataliteit een omkering van de bevolkingspiramide in de eerstvolgende decaden plaatsgrijpt, is een illusie.

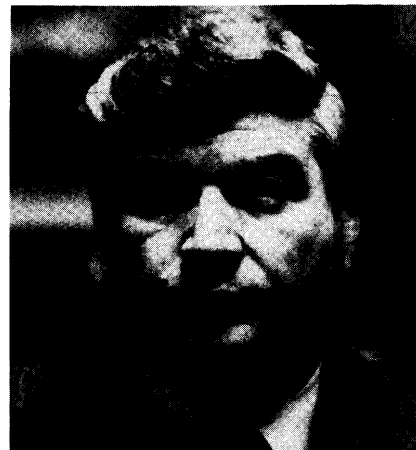
Mevrouw M. Vogels : Ik zeg dat onze bevolkingsstructuur thans een loodzware top kent. In die top zit de oudste categorie die stilaan uitsterft. Die top zal dus stilaan verdwijnen en u zult opnieuw een meer normale piramidevorm krijgen.

De heer W. Peeters : Een veelvoud !

Mevrouw M. Vogels : Ik dank dat dit zal gebeuren tussen 2000 en 2050. Dit zal echter, mijnheer Van Wambeke, nogal wat consequenties hebben voor onze denkwijze.

De heer W. Peeters : Dat valt dan wel buiten het kader van de beleidsvisie die wij thans bespreken. (**Onderbreking door de heer H. Van Wambeke**)

Mevrouw M. Vogels : De vergrijzing wordt thans voorgesteld als een continu probleem. Maar eigenlijk is het een perfect berekenbaar probleem dat over een aantal jaren zal lopen. Op het vlak van de Sociale Zekerheid zou u nu echter een fonds kunnen oprichten om die moeilijke pe-

De heer J. Van der Sande (SP), Secretaris van de Commissie voor Welzijn en Gezondheid, trad op als verslaggever over het ontwerp van decreet houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden

riode te overbruggen. In die zin denkt men nooit. Ik denk bijvoorbeeld aan investeringen.

Minister J. Lenssens : Ik had mij voorgenomen u niet te onderbreken en u rustig te laten uitspreken. U verplicht mij echter hier even het woord te nemen. U is thans bezig met de integrale gedachtengang van de beleidsbrief naar voren te brengen als zijnde het AGALEV-voorstel. Bovendien wilt u de goegemeente doen geloven dat wij andere opties voorstellen en dat wij problemen maken.

Ik heb nooit van een bejaardenprobleem gesproken. Ik spreek altijd van het gegeven waarmee de beleidsverantwoordelijken op alle niveaus de komende jaren steeds meer en meer rekening zullen moeten houden. Nu doet u alsof u het allemaal hebt uitgevonden. Bovendien was u in de Commissie weinig aanwezig.

Mevrouw M. Vogels : Ik ben altijd als eerste en als laatste aanwezig. Als ik al eens ergens niet ben dan moet ik dat 36 maal horen.

Minister J. Lenssens : U hebt gezegd dat u de uitgangspunten steunt. U

Lenssens

moet echter de intellectuele correctheid hebben om toe te geven dat de nota, en de visie die daarin wordt weerspiegeld, niet de pretentie heeft om voor alles concrete oplossingen, zowel voor vandaag als voor morgen, te geven, maar slechts een perspectief wil bieden. De benaming is daarop trouwens gesteund. Het negatieve beeld breng ik overal naar voren als zijnde een foute voorstelling van zaken. Bovendien moet u ook niet de indruk wekken dat u het allemaal heeft uitgevonden. Trouwens, ik denk dat de uitgangspunten voor alle politieke fracties dezelfde zijn en dat die analyse ook door hen wordt geschaagd en gedragen.

Mevrouw M. Vogels : Ik dank u voor deze toelichting, mijnheer de Minister, maar u moet zich niet zo kwaad maken. Ik verkondig hier helemaal geen AGALEV-standpunt, ik formuleer enkel een aantal randbemerkingen. Ik stel vast dat er voor de meeste mensen een bejaardenprobleem bestaat. **(Onverstaanbare onderbreking door de heer H. Van Wambeke)**

Het enige wat ik doe is met een beetje nuances over het bejaardenprobleem spreken. Drie vierden van de bejaarden zijn valide en creatieve mensen waarvoor wij geen oplossing in de welzijnssector, maar in ruim maatschappelijke zin moeten zoeken.

Het tweede punt dat ik naar voren wens te brengen is dat het bejaardenprobleem, voor zover het bestaat, letterlijk en figuurlijk een uitstervend probleem is waarmee men in zijn beleid rekening moet houden. Zo moet men in de sociale zekerheid nu fondsen opbouwen om de pensioenen van morgen, van mij en van u, te betalen. Dat valt niet onder uw bevoegdheid maar in dit kader mag ik dit toch wel even aanhalen.

Minister J. Lenssens : Dat is ook één van de suggesties, buiten het kader van onze bevoegdheid, die ik uitdrukkelijk in de Commissie heb geponeerd.

Mevrouw M. Vogels : In die zin zijn wij het zelfs eens. Daarom vind ik het erg dat de overschotten van de

Sociale Zekerheid nog altijd door de nationale Regering worden afgeroomd.

De Voorzitter : De heer Candries vraagt het woord voor een onderbreking.

De heer Candries heeft het woord.

De heer H. Candries : Ik denk niet dat men van een uitstervend probleem kan spreken. De vraag is wel hoe de laatste fase van het leven er moet uitzien. Moet de Gemeenschap ter zake bijspringen ? Op het ogenblik zijn er weinig vooruitzichten ter zake, zodat wij zeker niet van een uitstervend probleem kunnen spreken. Wij moeten ons dus eerder afvragen hoe wij de begeleiding van de laatste levensfase in de toekomst zullen aanpakken.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer Candries, met wat u nu komt te zeggen, spreekt u mijn stelling eigenlijk niet tegen.

Dan wou ik nog dit zeggen. Als wij er ons rekenschap van geven dat er op middellange en lange termijn een verschuiving komt in de samenstelling van de bevolking, dan moet dat blijken in het beleid. Zo vind ik het belangrijk dat wij bijvoorbeeld voor residentiële investeringen naar multifunctionele investeringen gaan, want het gaat niet op massaal in bejaardenvoorzieningen te investeren als over 40-50 jaar het aantal bejaarden in verhouding tot de totale bevolking kleiner zal zijn geworden.

Wanneer wij over welzijn van bejaarden spreken, bedoelen wij vooral het vierde van de bejaardenpopulatie dat hulpbehoevend is en dat op de welzijnsector een beroep moet doen. Zoals de Minister pleit ik voor een maximale autonomie van de bejaarde of anders gezegd voor de minst beperkende opvang, een principe dat overigens de moderne welzijnszorg kenmerkt en dat wij dus ook al terugvinden in de gehandicaptenzorg, in de jeugdzorg. Een oud spreekwoord zegt : Oude bomen verplaatst men niet. Bejaarden worden inderdaad het best geholpen in hun eigen leef- en woonomgeving. Bejaarden moeten dus zo weinig mogelijk in rust- of

bejaardentehuizen weggestoken worden.

Op het ogenblik bestaan er voor de bejaarden thuis een aantal voorzieningen. In de Commissie hadden wij het onder meer over de dienstencentra die een sociaal-culturele functie hebben, voor maaltijden zorgen en weliswaar op een zeer laag niveau, zorgen verstrekken, bijvoorbeeld de diensten van een pedicure.

Op korte termijn moeten wij ons bezinnen over de functie van die dienstencentra. Het zou niet goed zijn dat wij aan de ene kant de dienstencentra zouden hebben en aan de andere kant de waaier van voorzieningen voor meer zorgbehoevenden. Tussen beide moet volgens mij een soort continuïteit ontstaan, gaande van minder naar meer zorgbehoevend. Dienstencentra zijn vooral wijkgebonden. Aan die dienstencentra zou een nieuwe taak moeten worden gegeven. Zij zouden namelijk moeten worden betrokken bij de uitbouw van de mantelzorg, eigenlijk een vorm van niet-professionele ondersteuning van de bejaarde. De bejaarde wordt tegenwoordig steeds minder geholpen door zijn directe familieleden. De evolutie in het gezinspatroon, het feit dat vrouwen steeds meer buitenshuis werken en het groot aantal echtscheidingen, zijn daar niet vreemd aan. Ik denk dat het geen zin heeft die evolutie om te keren en allerlei maatregelen uit te dokteren om vrouwen weer te laten zorgen voor hun ouders. Wij kunnen ook op een creatieve manier reageren en een nieuwe soort van mantelzorg proberen aan te bieden. Het gaat bovendien volgens mij niet op alleen maar vast te stellen dat de individualisering van de gezinnen een feit is.

Hiermee bedoel ik dat in het kader van de mantelzorg er ook een andere evolutie is die een enorme invloed heeft op het feit dat mensen, buiten het professionele circuit, elkaar niet meer helpen. Dat heeft veel te maken met de verstedelijking, met de huidige manier van samenwonen. Vroeger was de straat een verlengstuk van de woonomgeving. Mensen ontmoetten elkaar in de straat, praatte met mekaar en kenden mekaar. Nu ken ik de oude vrouw die vijf

Vogels

huizen verder woont niet meer. Dit betekent ook dat bijvoorbeeld in de huidige omstandigheden van barre kou en sneeuw het niet meer denkbaar is dat die vrouw mij vraagt een zak aardappelen of een karton melk mee te brengen, om een eenvoudig voorbeeld te nemen.

Wij moeten dus op een meer creatieve wijze denken aan een nieuw soort mantelzorg die wordt gekoppeld aan een andere vorm van stedenbouw en solidariteit. Wellicht kunnen dienstencentra ter zake een niet onbelangrijke rol vervullen, onder meer door het opnieuw leggen van de eerste contacten. Aan stedenbouw moet aandacht worden gevraagd voor de veroudering van de bevolking. Samen met uw collega van Stedenbouw zou u kunnen rekening houden met de wensen van de 60-plussers.

Mijnheer de Ministers, ik wil ook een en ander zeggen over de thuiszorg. Wanneer men pleit voor een zo groot mogelijke autonomie voor en een zo lang mogelijk thuisblijven van de bejaarde moet meer aandacht worden besteed aan de thuiszorg. Indien er in de diverse beleidsnota's één concreet onderwerp was waarbij er enige overeenkomst bestond tussen de nationale en de regionale Regering dan was het wel het onderstrepen van het belang van die thuiszorg.

In de beleidsnota van uw collega Dehaene van 1987 staat, ik citeer : Eén van de belangrijkste objectieven voor het gezondheidsbeleid in 1987 en voor de volgende jaren, bestaat in het revaloriseren van de eerstelijnszorg onder meer door een betere financiële ondersteuning van de thuiszorg. Deze is absoluut noodzakelijk mede gelet op de veroudering van de bevolking. Door deze ondersteuning moet de opvang in het ziekenhuis of in het rust- en verzorgingstehuis kunnen worden voorkomen of moet het ziekenhuisverblijf kunnen ingekort worden. De thuisgezondheidszorg moet het de zieke en verzorgingsbehoevende oudere mogelijk maken zich thuis in zijn vertrouwd milieu te handhaven door over de noodzakelijke zorgen te beschikken.

Mijnheer de Minister, dit citaat staat

haaks op de huidige evolutie binnen de thuisgezondheidszorg. Vorige week interpelleerde ik Minister Busquin over de nieuwe conventie inzake de thuisgezondheidszorg — waarnaar ook de heer Van Wambeke verwees — die van kracht wordt vanaf 1 april en voor thuisgezondheidszorg nefaste gevolgen heeft. Ik denk hier zowel aan de professionele thuisverzorgers, met name de zelfstandige verpleegkundigen, verpleegkundigen die onderbetaald worden, als aan de zorgbehoevende burger. De voorgestelde maatregelen dreigen een soort vestzak-broekzak besparingsoperatie te worden ten nadele van de Vlaamse Gemeenschap. Na 1 april zal men immers werken met forfaitaire vergoedingen. Een toiletverzorging voor een zorgbehoevende bejaarde zal nog maar één keer per dag kunnen gebeuren. Een aantal prestaties zullen worden geforfaitariseerd binnen een maximumplafond. Dit zal met zich brengen dat zwaar zorgbehoevenden thuis niet meer kunnen worden verzorgd en zullen afvloeien ofwel naar ziekenhuizen ofwel, wanneer het om ouderen gaat, naar rusthuizen. Rusthuizen die wat de investerings- en werkingskosten betreft ten laste vallen van de Vlaamse Gemeenschap.

Mijnheer de Minister, heeft de Vlaamse Executieve overleg gepleegd met de nationale Minister over deze nefaste besparing op de thuisgezondheidszorg ? Heeft de Vlaamse Executieve ter zake gereageerd ?

Minister J. Lenssens : In dit verband bestaat er een werkgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van de nationale overheid en de Gemeenschappen, maar die is mijns inziens te weinig actief. Die werkgroep kwam voor het laatst bijeen op 15 januari en komt pas op het eind van deze maand opnieuw samen.

Ik heb er bij de heer Busquin gedurende maanden op aangedrongen om de zaak te bespoedigen en inhoudelijk meer concrete voorstellen te formuleren maar alles gaat slechts druppelsgewijze vooruit.

Inzake de conventie van het RIZIV moet ik eraan toevoegen dat wij juridisch ter zake helemaal niet bevoegd

zijn, maar ik moet toegeven dat die conventie een weerslag heeft op de rustoorden en de thuiszorg, onder meer wat de kwaliteit en de financiële situatie betreft.

Ik hoop dat het overleg, dat nu langzaam op dreef komt, enig resultaat zal opleveren.

Mevrouw M. Vogels : Dank u voor deze toelichting, mijnheer de Minister.

Ik denk dat het ook nodig is dat de Executieve dit probleem minstens aankaart bij de nationale Regering. De Vlaamse Executieve is inderdaad juridisch totaal onbevoegd, maar de gevolgen op het beleid van de Executieve, vooral wat de rust- en verzorgingstehuizen betreft, kunnen op termijn zeer zwaar en nefast zijn. Zij staan bovendien haaks op uw beleidsnota en op de beleidsvisie die door de nationale Regering steeds werd onderschreven. Ik meen dus dat op dat vlak een ernstige reactie moet komen, desnoods vanuit deze Raad.

Wat de thuisverzorging betreft, meen ik dat wij ook aandacht moeten hebben voor niet-professionele thuisverzorgers, die vrijwillig opteren voor het zelf opvangen van bejaarde ouders of zieke kinderen. Zij leren door ervaring een aantal verpleegkundige handelingen en voelen zich vaak verkeerd begrepen binnen het professionele kader. Een positieve herwaardering van die groep dringt zich op, tegelijkertijd met een aantal fiscale maatregelen, zodat degenen die zelf voor de verzorging instaan niet fiscaal worden gestraft, wat op het ogenblik soms nog het geval is.

Naast de thuisverzorging moeten wij ook gaan naar meer uitgebreide en meer professionele ondersteuning van de thuisopvang van bejaarden. In die zin werd hier reeds gesproken over dagopvang, kortopvang en nachtopvang, die eigenlijk — dat staat in uw beleidsnota en in de Memorie van Toelichting bij dit ontwerp-decreet — een verlengstuk zouden moeten zijn van de opvang in de eigen omgeving en geen voorgeborchte voor de plaatsing in een instelling. In de inleiding die u gaf naar aanleiding van het decreet dat ertoe strekt de dagcentra te reglementeren

Vogels

zei u : Een nieuwe notie wordt ingevoerd, namelijk de dagverzorgingscentra. Het is de bedoeling om valide bejaarden, die weliswaar hulpbehoevend zijn, maar niet thuishoren in een rusthuis, een hulp te bieden om zo lang mogelijk in de eigen vertrouwde omgeving te blijven. De dagverzorgingscentra zijn bedacht om de thuiszorg te ontlasten. De thuiszorg kent grenzen en meestal is het de partner die deze zorg op zich neemt. Daarom moet de mantelzorg uitgebreid worden en dat is door deze centra mogelijk. Het moet echter duidelijk zijn dat de dagverzorgingscentra opgezet werden voor zorgenbehoevende bejaarden en daar ligt het verschil met de dienstcentra.

De filosofie die uit uw uiteenzettingen blijkt, kan door ons, en wellicht door iedereen, worden onderschreven. Zij staat echter haaks op de concrete uitwerking in uw decreet en dan meer bepaald op de ware aard die naar voren komt in artikel 5, punt 6, dat bepaalt dat voor investeringstoeelagen de dagcentra moeten worden gekoppeld aan bejaardentehuizen. Zodoende geeft u eigenlijk toe dat deze reglementering vooral is ingevoerd om de tachtig rusthuizen die nu reeds werken met dagverzorgingscentra, te regulariseren. Het gaat dus niet zozeer om een nieuwe soort opvang in het verlengde van de thuiszorg, maar eerder om het reglementeren van een bestaande toestand van dagverzorgingscentra, gesitueerd in een bejaardentehuis of een rusthuis, dat op dit moment de rol vervult van wachtkamer voor zwaar zorgbehoevende bejaarden die nog geen plaats hebben gevonden in het rusthuis. Dat is duidelijk een andere optie, die voorbijgaat aan de nood van een grote groep bejaarden die ik voor ogen heb, namelijk die bejaarden die geen ganse dag alleen meer kunnen blijven, maar die daarom nog niet constant zorgbehoevend zijn. Ik denk bijvoorbeeld aan iemand met een ouderdomsdiabetes, die op bepaalde momenten het bewustzijn verliest, maar tussen twee aanvallen perfect valide is en alleen kan functioneren, waarvan de buitenhuis werkende kinderen vinden dat hij niet meer alleen kan worden gelaten. Ik denk bijvoor-

beeld aan iemand die moeilijk ter been is en zich in zijn huis niet meer kan verplaatsen tussen eetkamer en badkamer. Zo iemand kan men eigenlijk niet meer alleen laten, maar verder is hij perfect valide en kan hij mee functioneren in de gezinssituatie waarin hij verblijft.

De dagcentra moeten een verlengstuk blijven van de thuisopvang en geen voorgeborchte zijn van de instellingsopvang. Om dit duidelijk tot uiting te brengen heb ik het amendement dat ertoe strekte de koppeling met de bejaardentehuizen te schrappen opnieuw ingediend en ik hoop dat een aantal collega's die in de Commissie ook die mening waren toegedaan consequent zijn en het amendement zullen steunen.

In bepaalde gevallen blijft het onontbeerlijk om in residentiële of semi-residentiële opvang te voorzien. Ik wens daarbij twee opmerkingen te maken. De service-flats die prioriteit verliezen in de opbouw van minder naar meer beperkte opvang worden op dit moment bezet door mensen die niet echt zorgbehoevend zijn en die zich inschrijven op een lijst om in een service-flat te komen of die zich in een service-flat vestigen als een soort voorzorg tegen de tijd dat zij zorgbehoevend zullen worden. Dat betekent dat die service-flats voor een groot deel worden bezet door een categorie van personen voor wie de Vlaamse Executieve het niet had bedoeld. Het betekent ook dat bepaalde mensen zeer lang in service-flats verblijven, soms wel tot twintig jaar. Dit brengt een aantal onverantwoorde kosten mee. Het doet vragen rijzen naar de soort toegangspoort voor een aantal bejaardenvoorzieningen. Wij moeten op een creatieve, niet beperkende manier nadenken over welke soort toegangspoort wij voor de bejaardenvoorziening willen inbouwen.

Wat de rusthuizen betreft kan ik mij aansluiten bij de bekommernis van de heer Van Wambeke over de betaalbaarheid. Wij zullen ons moeten bezinnen als wij het rusthuis zien als de laatste stap in de opvang, want dan zullen rusthuizen meer en meer evolueren tot de ziekenhuizen voor de ouderen, met alle gevolgen vandie. Dit alles vraagt een ander beleid, een andere optie en binnen de

rusthuizen en voor de bejaarden zal dit een niet te onderschatten aantal problemen veroorzaken.

De Voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, het is niet gemakkelijk zeer bondig te zijn, wetende dat wij een beleidsbrief behandelen die betrekking heeft op een groep mensen die meer dan twintig ten honderd van onze maatschappij vertegenwoordigen. Sta mij toe eerst een commentaar te geven op de beleidsbrief, en vervolgens op het ontwerp van decreet van de Minister.

Ik dank de beide verslaggevers, de heren Van der Sande en Deneir. Ik dank ook de heer Flamant die ons eigen voorstel in de verf heeft gezet, weliswaar vanuit een ander perspectief, maar ik ben hem er alvast dankbaar voor.

Wij gaan akkoord met de uitgangspunten van de beleidsbrief. Wij hebben dat reeds in de Commissie gezegd. De nadruk leggen op de volledige groep van zorgbehoevenden is ook onze wens. Wij willen niet alleen blijven stilstaan bij de zwaar zorgbehoevenden. Ook de maximale ondersteuning van de zelfzorg en de thuiszorg is eveneens onze betrachting, met de bedoeling de senioren zo lang mogelijk in hun eigen vertrouwde omgeving te laten blijven.

Belangrijk in de beleidsbrief is het aspect participatie, deelnemen aan het maatschappelijk leven en, om in te gaan op de woorden van mevrouw Vogels, het feit te erkennen dat drie vierde van onze bejaarden nog fit en gezond zijn, zodat wij in eerste instantie moeten denken aan de maatschappelijke participatie van deze belangrijke categorie van onze bevolking. Wij moeten echter afwijken van het klassieke patroon dat wij hebben geschapen omdat wij heden, gelukkig maar, langer kunnen leven. Het betekent dat wij moeten afwijken van het klassieke stramien, van het gewone levenspatroon, met name op 60 of 65-jarige leeftijd op pensioen gaan, met als gevolg dat wij zowel voordien als nadien onderhevig waren aan een aantal economische wetten.

Dielens

Wij stellen vast dat, wanneer er een te grote werkloosheid is, de eerste slachtoffers vallen onder de categorie van de oudere werknemers. Wanneer de conjunctuur het veel beter doet, heeft men zelfs de neiging terug beroep te doen op de oudere generatie. Er is een andere maatschappelijke aanpak nodig. Wij juichen de stap toe die men onlangs via de nationale Regering in die richting heeft gezet, door het goedkeuren van de flexibele pensioenleeftijd. Dat is echter maar een eerste stap naar wat wij sedert begin der tachtiger jaren het instap - uitstapstelsel noemen en dat aan de basis lag van de zogenaamde mini-loopbaanonderbreking die wij vandaag kennen. Voor ons is dit echter onvoldoende.

In het bijzonder met betrekking tot de gepensioneerden en de bruggepensioneerden bestaat er een flagrante ongelijkheid waaraan dringend een einde moet worden gemaakt. Het is geen goede politiek en ook geen goed beleid om bepaalde categorieën van de bevolking van mogelijkheden te laten genieten waarvan andere categorieën uitgesloten zijn. Zelfs de voorwaarden zijn verschillend van beroepssector tot beroepssector. Wij vragen een harmonisering van de brugpensioenstelsels en het harmoniseren van het geheel binnen het instap - uitstapstelsel.

De discriminatie inzake de vereiste duur van de loopbaan bestaat nog steeds. Mannen moeten 45 jaar hebben gewerkt. Vrouwen slechts 40 jaar. De SP wil ook een einde maken aan deze ongelijkheid en pleit voor een volledig pensioen, zowel voor vrouwen als mannen, na een loopbaan van 40 jaar.

Omdat er in sommige middens verzet tegen dit voorstel bestaat, zogenaamd om budgettaire redenen, willen wij waarschuwen voor de vaak ontorechte demagogische onheilsberichten. Deze moeten worden tegengesproken. Immers tot het jaar 2010 zal er in de Sociale Zekerheid een overschot zijn. Om de veroudering op te vangen zouden volgens het Planbureau tussen het jaar 2010 en 2040, over een termijn van 30 jaar,

de inkomsten van de Sociale Zekerheid met 25 procent moeten stijgen. Dit lijkt op het eerste gezicht onoverkomelijk. Tussen 1958 en 1988, eveneens een periode van 30 jaar, stegen de inkomsten van de Sociale Zekerheid echter met 118 procent, hetzij viermaal meer dan de 24 procent die wij nodig zullen hebben om de demografische kloof te overbruggen. Wij staan bijgevolg niet voor zulk een immens probleem dat men wel eens wil laten uitschijnen.

Met betrekking tot het deelnemen van de senioren aan het maatschappelijk leven worden deze teveel naar intra-murale instellingen gelokt door bijvoorbeeld te verklaren dat er 20.000 personen, jazelfs 29.000 op de wachtlijst staan. Men zou zich kunnen afvragen of wij de preventieve maatregelen niet verder moeten uitbreiden. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan een doorgedreven geneeskundig onderzoek, zoals wij dat nu reeds op grote schaal kennen voor schoolgaande kinderen en werknemers. Voor bejaarden ontbreekt het echter volkomen. Ook het stimuleren van de woningbouw en, zoals wij zelf hebben voorgesteld, het stimuleren van de aanpassing van woningen voor bejaarden en het toekennen van subsidies daarvoor binnen het budget van huisvesting zouden passende maatregelen zijn.

Inzake preventie en participatie van de bejaarden brengen wij bij deze gelegenheid hulde aan het werk van de seniorenverenigingen, die inderdaad een nieuwe rol te vervullen hebben. Zij moeten van louter passieve recreatie overgaan naar meer actieve ontspanning en bezigheden. Ook de dienstencentra hebben hierin een rol te spelen en ik zal daarop nog terugkomen.

Ik ga nu even in op de bejaardenverzorging die voor iedereen in dit land een recht moet zijn. Wij formuleren dit met de uitdrukking dat wij de oude dag willen verzekeren. Deze politiek moet gebaseerd zijn op vier pijlers : het inkomen, want zonder inkomen is een degelijk bejaardenbeleid en een degelijke maatschappelijke participatie niet mogelijk ; degelijke huisvesting, waarover ik reeds heb gesproken ; een degelijk gezond-

heidsbeleid en maatschappelijke participatie.

Ik blijf even stilstaan bij de aspecten van de verzorging van bejaarden, in het bijzonder de thuisverzorging, de semi- en intra-murale voorzieningen. Wij blijven erbij dat voorrang moet worden verleend aan professionele verzorging ter ondersteuning van de thuisverzorging, de mantelzorg en het vrijwilligerswerk, waaraan wij bij deze gelegenheid zeker hulde mogen brengen. De zogenaamde informele zorg moet in de eerste plaats berusten op een vrijwillige keuze. Wij zijn niet gekant tegen de mantelzorg, die wij broodnodig hebben, maar leggen de nadruk op het vrijwillige karakter ervan, zowel aan de kant van degene die verzorging geeft als aan de kant van degene die verzorging krijgt. We blijven geconfronteerd met de problemen van het urencontingent dat geplafoneerd werd en van de onvoldoende subsidiëring, onder meer van maatschappelijke assistenten en diensthoofden. De verdere uitbouw van de thuishulp via de zogenaamde nepstatuten kan geen fundamentele oplossing brengen, wat in de beleidsbrief trouwens was erkend. In verband met de coördinatie van de thuisverzorging, kunnen wij niet akkoord gaan met de drastische afwijzing van het OCMW als coördinerend orgaan. Dit zou immers wettelijk kunnen worden georganiseerd. Daarenboven is het OCMW de meest democratisch samengestelde instelling. Men heeft reeds het verwijt van rechter en partij in de mond genomen, maar dat is vaker van toepassing op de inmiddels uitgewerkte formules van ondermeer het kabinet van Minister Weckx.

Mijnheer de Minister, u weet dat de semi-murale instellingen op het ogenblik één van onze stokpaardjes zijn en wij dringen er dan ook op aan dat gezorgd wordt voor een belangrijke ondersteuning van de thuisverzorging door deze semi-murale instellingen. Wij stellen echter vast dat zij het kleine broertje blijven, met uitzondering van de service-flats, waarvoor wij uw werk ten zeerste appreciëren. Ik denk echter in het bijzonder aan de dienstencentra die een onmiskenbaar nut hebben. Toch wil de Minister eerst een evaluatie maken. Wij pleiten alleszins voor een subsidiëring

Dielens

niet alleen van de werkingskosten, maar ook van de personeelskosten. De kritiek die de Minister uit als zouden zij een te lage inspanning leveren in het kader van de verzorging, steekt schril af tegen zijn weigering om dagcentra niet alleen in de buurt van rusthuizen, maar ook naast dienstcentra in te planten.

Kan de Minister bij deze gelegenheid eventueel meedelen welk bedrag via het Bijzonder Fonds aan de dienstcentra wordt toegewezen, wetende dat de sociaal-culturele uitgaven niet in aanmerking komen voor subsidiëring.

Op de dagcentra wil ik nu niet ingaan, vermits ik daarop zal terugkomen bij de bespreking van het ontwerp van decreet. Toch herhaal ik dat de semi-murale sector onvoldoende wordt uitgebouwd indien niet tegelijkertijd nachtcentra en vooral centra voor kort verblijf worden erkend en gestimuleerd, precies om onder andere de mantelzorg draaglijker te maken.

Met betrekking tot de service-flats zijn onbetwistbaar in de huidige periode van schaarse budgettaire middelen heel wat inspanningen geleverd, precies om de huisvesting en de zorgverstrekking voor deze categorie van de bevolking waar te nemen. Met het oog op de financieringswijze noteren wij de belofte van de Minister om deze eerst te evalueren alvorens deze financieringswijze door te nemen voor de rustsector. Tevens onthouden wij de uitdrukkelijke belofte van de Minister om de passende uitvoeringsmaatregelen te treffen teneinde de toetredingswaarden tot de service-flats op een objectieve wijze te laten geschieden opdat men niet zou vervallen in de vaak subjectieve toetredingsnormen van de bouwmaatschappijen. De geografische spreiding van de serviceflats, ten minste op basis van de meegedeelde principiële akkoorden, baart evenwel zorgen wetende dat 30 ten honderd van die akkoorden zich momenteel situeren in één van de vijf provincies. De Minister zal wellicht antwoorden dat men in deze provincie het kortst op de bal zat.

De intra-murale sector is vandaag onbetwistbaar de meest zorgbare sector, letterlijk en figuurlijk. Toch blijven wij erbij dat het bestendig herhalen van bestaande wachtlijsten in de rusthuissector van 20.000 en meer, eerder de indruk wekt van een onderliggende wens om de intra-murale sector prioritair te stimuleren ten nadele van de thuiszorg en de andere tussenvormen. Wetende dat één derde van de rusthuisbewoners in Vlaanderen, dus ongeveer 15.000 senioren, minder zorgbehoevend zijn — gelukkig maar — zou de grote uitdaging er kunnen in bestaan deze geleidelijk de rusthuissector te ontraden. Voorrang moet worden verleend — zoals trouwens bevestigd in de beleidsbrief — aan demente bejaarden.

Mijnheer de Minister, wij appreciëren de recente maatregelen, genomen in het kader van de herziening van het decreet van 1985, om de brandbeveiligingsvoorschriften beter in overeenstemming te brengen met de bestaande toestanden. Wij appreciëren eveneens dat u, zoals in onze voorstellen van decreet voorzien, de dagprijzen als bijkomende erkenningsvoorwaarde heeft laten inschrijven. Hopelijk wordt hiervan werk gemaakt.

Zo komen we tot de problematiek van de betaalbaarheid van de voorzieningen — die daarstraks reeds door collega Vogels werd naar voren gebracht - betaalbaarheid die vanuit twee invalshoeken kan worden benaderd : wie betaalt wat en wie bepaalt het niveau van de dagprijzen. Met betrekking tot de vraag wie wat betaalt, delen wij niet altijd de visie van de Minister en van collega Deneir. Met nationale solidariteit hebben we het niet alleen over de subsidieregeling in het kader van het RIZIV, maar eveneens met betrekking tot het inkomensbeleid. In dat verband willen wij toch verwijzen naar niet onbelangrijke initiatieven van de Minister en Staatssecretaris van Pensioenen, maar ook van de Minister van Sociale Zaken.

De heer Deneir heeft, wellicht terecht, vermits hij zijn instelling kent, gewezen op de gebreken die voortvloeien uit bepaalde maatregelen die op het nationale vlak werden ge-

nomen. Ik ken echter ook andere instellingen die mij hebben bevestigd dat zij door deze maatregel miljoenen meer binnenrijven. Men is trouwens aan een evaluatie bezig en we kijken met spanning uit naar de balans ervan. Indien er de grote distorties zijn moet er vanzelfsprekend worden opgetreden.

De heer H. Van Wambeke : Mijnheer Dielens, de nieuwe RIZIV-conventie die op 1 april eerstkomend in voege zal treden betekent voor het OCMW van Zottegem 30.000 frank per dag inkomsten minder. U kan daarbij toch niet zeggen dat de overheid ons met het manna van Brussel bedeeft.

De heer F. Dielens : Ik ken OCMW-rusthuizen in de omgeving van Brussel die mij bevestigen dat zij miljoenen meer binnenhalen. Dat zal de omgekeerde situatie zijn. Evaluatie is daarom dus dringend nodig. Over de solidariteit met betrekking tot de toewijzing van RVT-bedden en over de scheefftrekking ter zake kunnen wij ook boeken schrijven. Het is al te gemakkelijk te blijven beweren dat de Minister van Sociale Zaken meer inspanningen moet leveren, ook de Vlaamse Regering moet dit doen. Zij doet dit reeds onrechtstreeks, in tegenstelling tot wat de heer Flamant beweert.

De heer Flamant beweert dat ons voorstel een ten top gedreven reglementering bevat en dat wij enkel denken aan doorgedreven subsidiëring. Onze regel met betrekking tot het betaalbaar maken van deze instellingen is precies gefundeerd op het anders aanwenden van bestaande gelden. Het zijn precies deze gelden die vandaag uit onze gemeenschap, weliswaar via de OCMW's worden gedraineerd naar de instellingen, die wij willen heroriënteren. Eén derde van de rusthuisbewoners in Vlaanderen doet momenteel beroep op OCMW-steun. Deze bedragen worden door de OCMW's gegeven ter betaling van de facturen, ook van die rusthuizen die het vaak niet al te nauw nemen. De nodige middelen zijn er, en wij zullen ons voorstel in dit verband op een latere datum opnieuw indienen.

Diens

Ik kom alzo tot het tweede aspect van de betaalbaarheid, namelijk wie bepaalt het niveau der dagprijzen. Wij zijn van mening dat de OCMW's, via het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn, de betaling van de facturen van rusthuisbewoners geleidelijk aan nog slechts zouden kunnen recupereren, op voorwaarde dat de rusthuizen bepaalde maxima-tarieven niet zouden overschrijden en dat zij geen zorgbehoevende bejaarden meer zouden weigeren. Dit is vandaag helaas nog vaak het geval.

De andere opmerkingen heb ik gevoegd bij de bespreking van het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 1985, die ik onmiddellijk zal aanvatten. Ik ga daarmee in op het verzoek van de Voorzitter om het debat niet nodeloos te rekenen. Ik wens echter in het kader van de bespreking van de beleidsbrief nog te wijzen op de personeelsproblemen in deze onmisbare sector. Wij kunnen niet genoeg respect opbrengen voor het werk van deze mensen, die meestal in zeer zware omstandigheden hun prestaties dienen te leveren.

De SP kan de beleidsbrief van de Minister in grote lijnen onderschrijven. Wij hebben tevens een hele reeks voorstellen klaar met de bedoeling een integraal seniorenbeleid aan te reiken, teneinde een echte verzekering van de oude dag te waarborgen.

Daarmee kom ik tot een tweede luik in dit debat, namelijk het ontwerp van decreet dat de Minister heeft ingediend en waaraan de voorstellen van de heer Hancké en mezelf ter actualisering van het zogeheten bejaardendecreet van 1985 werden toegevoegd.

Dit ontwerp verheugt ons. Het bevestigt dat het decreet van 1985 inderdaad aan actualisering toe is.

Het verheugt ons ook dat de Minister voorstellen uit ons voorstel van decreet heeft overgenomen. Of moet ik zeggen dat wij aan die aspecten gelijktijdig hebben gedacht ?

De voorstellen die nog niet konden worden ingelast, zullen door ons op-

nieuw worden ingediend. Wij noteren alvast dat de Minister bereid is gevonden om daarop in te gaan.

In gemeenschappelijk overleg en precies omdat wij de maatregelen met betrekking tot de brandbeveiliging, die zijn ingebouwd in dit ontwerp, niet hebben willen vertragen, hebben wij afgezien van verdere amendering.

Het verheugt ons dat de Minister instemt om de dagcentra ook een plaats te geven bij de semi-murale voorzieningen, die absoluut noodzakelijk zijn om de senioren zo lang mogelijk in hun eigen vertrouwde omgeving te houden. Wij blijven wijzen op de contradictie tussen de definitie van de dagverzorgingscentra, zoals bepaald in artikel 3, en de oorspronkelijke principiële verplichting opdat ze geïntegreerd zouden worden in rusthuizen, zoals bepaald in artikel 5, punt 6.

Het kan duidelijk niet gaan om zwaar zorgbehoevenden. De bejaarden die men op het oog heeft blijven in eigen omgeving wonen. Dat betekent dat ze dagelijks tweemaal moeten worden vervoerd. Hoe kan dit nu met zwaar zorgbehoevenden ?

In de definitie worden bovendien de woorden gebruikt : . . . om de gebruikelijke gezins- en huishoudelijke verzorging waar te nemen. Er is dus geen enkele verwijzing naar zware zorgbehoevendheid met bestendige medische en paramedische zorg.

Dit steekt trouwens schril af tegen de evolutie in de rusthuizen, die reeds twee derde zorgbehoevenden en zelfs 40 ten honderd zwaar zorgbehoevende bejaarden tellen. Dit aantal zal nog gevoelig toenemen. Denken we maar aan de demente bejaarden die bij voorrang de 1 ten honderd normverhoging zullen uitmaken. Dit wil zeggen : ongeveer 14.000 bedden. Hierdoor zou het percentage van de zwaar zorgbehoevenden in de rusthuissector de 53 ten honderd benaderen.

Hoe de medische en paramedische verzorging die wordt gesubsidieerd door het RIZIV op basis van de specifieke personeelsbezetting in de rusthuizen zal kunnen worden uitgesmeerd over de nabijgelegen dagcen-

tra is ons niet duidelijk en bleek ook niet duidelijk te zijn tijdens de besprekingen in de Commissie. Wij rekenen er alvast op dat ook in de nabijheid van dienstcentra dergelijke dagcentra worden ingeplant. Men klaagt zich in het verslag over het gebrek aan zorgverlenende functie van de dienstcentra en toch willen men die centra een louter recreatieve functie geven. Dit is contradictoir.

Wij durven andermaal een pleidooi te houden opdat ook de nachtcentra en de centra voor kort verblijf worden gestimuleerd. Wij zullen ons voorstel van decreet in dit verband opnieuw indienen.

De dienstcentra zouden, behoudens de huidige minimale werkingstoelage van 200.000 frank, ook een personeelstoelage moeten bekomen, wetende dat de gedeeltelijk en onrechtstreekse subsidiëring via het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn en het OCMW niet slaat op socio-culturele uitgaven. Het verheugt ons dat de Minister behoudens de minimabezetting voor serviceflats, wooncomplexen met dienstverlening en rusthuizen ook maxima-capaciteiten inschrijft voor serviceflats en rusthuizen. Wij hadden die mogelijkheid opgenomen in ons voorstel van decreet zonder er evenwel aantallen bij te vermelden. De ultieme wijziging in commissievergadering van het maximum aantal bedden voor rusthuizen wijst erop dat men zich beter had beperkt tot het inschrijven van de mogelijkheid, zonder alles decretaal al te precies vast te leggen. Welke wetenschappelijke, laat staan praktische zin heeft het, 180 in plaats van 210 bedden in de rusthuissector als maximum voorop te stellen ?

Het verheugt ons dat de programmatisnormen door de Executieve kunnen worden aangepast, maar wij dringen er tevens op aan dat men zich louter op status-statistieken zou baseren. Ik denk aan de subjectieve wachtlijsten voor opname in een rusthuis. Men moet ook beleidsmatige elementen inlassen. Ik denk hierbij aan het stimuleren van de extra- en semi-murale voorzieningen.

Wij hebben herhaaldelijk aangedron-

Dielens

gen op het invoeren van een maximum bedrag voor de aan de bejaarden aangerekende dagprijs, als erkenningsnorm. Het verheugt ons dat men hiermede voortaan rekening wil houden en wij hopen dat de Minister onverwijld de daad bij het woord zal voegen.

Wij zullen opnieuw voorstellen indienen om andere bijkomende erkenningsvoorwaarden in te schrijven. Het is ongehoord dat een aanvraag kan worden geweigerd op basis van de graad van zorgenbehoevendheid, van de financiële draagkracht, het geslacht, de filosofische of godsdienstige overtuiging, enzovoort. Wij pleiten voor het inschrijven in dit decreet van de rechten van de bejaarden, voor openbaarheid van de wachtlijsten en achten het wenselijk dat de bewonersraden kunnen worden bijgestaan door familieleden en personen vreemd aan de instelling.

Wij zijn ook voorstander van meer controle, mijnheer Flamant. Naast heel wat verdienstelijke inspanningen in de sector van de rusthuizen zijn er immers ook nog veel misbruiken. Of hierbij enkel de commerciële sector geïsoleerd moet worden, laat ik voor rekening van collega Flamant, maar wij pleiten alleszins voor meer controle in deze sector.

De heer E. Flamant : Het gaat niet enkel om de sector die u bedoelt.

De heer F. Dielens : U heeft hier gesproken van de commerciële sector, niet ik.

Wij pleiten voor het invoeren van een gewaarborgd leefgeld voor bejaarden. Het beheer van de gelden en de goederen van de bejaarden mogen niet langer worden toevertrouwd aan personeelsleden en beheerders. Wij zijn ook voorstander van het behoud van privé-bezit.

Mijnheer de Voorzitter, wij vinden dat het werk ver van af is en zijn bereid ons ten volle in te zetten om, bij voorkeur in samenwerking met de Minister, die zeer actief en begripvol is, de belangen van de grote groep senioren te behartigen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Devolder heeft het woord.

De heer J. Devolder (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik wil op mijn beurt de verslaggevers danken voor hun overzichtelijke samenvatting van de werkzaamheden in de Commissie.

Ik moet echter ook opmerken dat ik niet akkoord ben met de manier waarop hier wordt gewerkt. Ik heb ook in de Commissie reeds gezegd dat men in feite de wereld op zijn kop zet. Wij zullen in deze Openbare Vergadering immers ook een ontwerp van decreet bespreken dat ingaat op de problematiek die in de beleidsnota wordt behandeld. Normaal gesproken moet de Vlaamse Raad eerst de beleidsnota behandelen. Aan de hand daarvan kunnen beleidsvoorstellen worden gedaan aan de Executieve die deze dan in decreten kan omzetten.

Ik wil ook nog enkele inhoudelijke opmerkingen maken bij de beleidsnota. Het kost mij helemaal geen moeite om, namens onze fractie, te verklaren dat deze 60-plus nota een prima document is qua gegevensverzameling en omschrijving van de problematiek. Ere wie ere toekomt, de verdienste daarvan ligt in de eerste plaats bij de mensen die de studie hebben gemaakt waarop deze nota gesteund is.

Wat de beleidsvoorstellen betreft, die op basis van de verzamelde gegevens werden geformuleerd, is de nota echter heel wat minder concreet. Men beperkt zich tot algemeenheden waarover iedereen het eens is. Zo verklaart men dat de schaarse middelen doeltreffender moeten worden aangewend en dat het vinden van geschikte mensen om in te staan voor de bejaardenzorg, in de toekomst problematisch wordt. Het is echter bij de concrete invulling van de opties dat de problemen opduiken.

Hoe moet de professionele thuiszorg worden georganiseerd ? Op deze 'concrete vraag heeft de PW een duidelijk antwoord. Wij zijn geschrokken bij het zien van de cijfers die ons door de Werkgroep Ontzuiling ter beschikking werden gesteld. De reglementering die de Vlaamse Exe-

cutieve met betrekking tot de thuiszorg heeft uitgewerkt, leidt tot een ongehoorde bevoordeling van een bepaalde levensbeschouwelijke zuil. Ik baseer mij daarvoor op het bedrag dat in de begroting 1989 was uitgetrokken en van samenwerkingsinitiatieven. De cijfers werden ons medegedeeld door de Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, de heer Weckx. Wij hadden ook aan de Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin gevraagd welk bedrag op de begroting was uitgetrokken voor de diensten voor gezins- en bejaardenhulp. De Minister achtte het echter niet nodig op deze vraag te antwoorden.

Minister J. Lenssens : Dat is niet juist. Ik antwoord steeds onmiddellijk op vragen die mij door de Vlaamse Raad, bij monde van de Voorzitter, werden gesteld.

De heer J. Devolder : Ik ben niet op de hoogte van dat antwoord, mijnheer de Minister, maar wellicht is u daar niet verantwoordelijk voor.

Van het totaal bedrag van 30 miljoen frank dat op de begroting van Minister Weckx voor de sector van de thuisverzorging werd uitgetrokken, was 23,6 miljoen frank bestemd voor het Wit-Gele Kruis, 5,8 miljoen frank voor de socialistische organisatie en 1,3 miljoen frank voor Solidariteit voor het Gezin. Het Wit-Gele Kruis kreeg dus 77 ten honderd van de beschikbare kredieten, de socialistische zuil 19 ten honderd en het blauwe zultje moest zich met een zeer klein aandeel tevreden stellen.

Niemand zal ontkennen dat thuisverzorgingsdiensten beantwoorden aan een reële behoefte. Een dergelijke thuisverzorging is trouwens voor elke fractie van prioritair belang. Volgens de reglementering die de Vlaamse Executieve ter zake heeft uitgewerkt, moet elke aanvraag tot erkenning en subsidiëring uitgaan van een groepeeringscommissie. De drie genoemde grote organisaties omvatten alle bestaande groeperingen. De verzuiling wordt aldus keurig in de hand gehouden en reglementair vastgesteld.

De PW is van oordeel dat in de sector van de thuiszorg alles in het werk

Devolder

moet worden gesteld om de zelfstandige thuisverplegers een volwaardige plaats te geven in deze belangrijke sector die in de toekomst ongetwijfeld nog een grotere uitbreiding zal kennen.

Mevrouw Vogels heeft het daarjuist over gehad, samen met een SP-collega interpelleerden wij de Minister in de Commissie Sociale Zaken.

De nieuwe conventie, die ingang zal vinden op 1 april, — jammer genoeg is het geen aprilvis — is een doodsteek voor een goede, zelfstandige thuiszorg.

Ik heb tegen de Minister van Sociale Zaken gezegd dat de budgettaire imperatieven zeker niet zullen gehaald worden. Als men ziet welke forfait men voorstelt voor een dag thuisverpleging of wat een thuisverpleger nog krijgt voor bijvoorbeeld het geven van een pijnstillende inspuiting bij terminale patiënten 's avonds laat, zal men noodzakelijkerwijze opnieuw een beroep moeten doen op de huisarts.

De nachtvergoeding van de huisarts zal evenwel het forfait voor een dag thuisverpleging opslorpen. Op dat vlak moet men zich geen budgettaire besparingsbegoochelingen maken.

De demografische evolutie wordt keurig geschetst in de beleidsnota. Er worden met grote zekerheid voorspellingen gedaan. Het aantal bejaarden zal in de nabije toekomst spectaculair toenemen en de graad van zorgbehoefte zal verhogen.

Wij zijn er echter van overtuigd dat de optie voor de dagverzorgingscentra in het ontwerp geen prioritaire keuze was. Volgens de PW verdient de opvang van de meest zorgbehoevende hoogbejaarden grote aandacht.

Men moet zich evenwel hoeden voor verzuiling. De particuliere profit-sector moet alle kansen tot ontplooiing krijgen. Dit vergt een mentaliteitswijziging in hoofde van de meerderheidspartijen.

Er zal evenwel ook een mentaliteitswijziging nodig zijn voor de financiering van de oplossingen. De demo-

grafische evolutie zal ongetwijfeld budgettaire gevolgen hebben. Volgens de PVV moet dit in eerste instantie gebeuren door herschikkingen binnen het globale budget van de Vlaamse Gemeenschap en door de overheveling van diverse departementen.

Mijnheer de Minister, u zal zich waarschijnlijk de discussie ter zake in verband met Kind en Gezin herinneren. Het aanduiden van nieuwe departementen mag evenwel geen aanleiding geven tot nieuwe schulden. Er moeten alternatieve debudgetteringstechnieken worden ontwikkeld of bijkomende belastingen worden geheven. Om dit te bereiken zijn moedige beleidsbeslissingen nodig, deze hebben wij echter tot hiertoe nog niet opgemerkt.

De PVV zal een motie van aanbeveling indienen bij de beleidsbrief. (**Applaus**)

De Voorzitter : De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, ik zal de mij toegemeten tijd nuttig gebruiken om een algemene inleiding te geven, die in feite een synthese is van de beleidsbrief.

Collega's, tot hiertoe — en dit is nog niet zo lang geleden — werd de menselijke levenscyclus in drie fasen ingedeeld, uitgaande van de strikte arbeidsethos van de geïndustrialiseerde samenleving.

Gedurende de jeugd bereidde men zich voor op de deelname aan het arbeidsproces ; als men daarmee klaar was, stichtte men een gezin en werkte men een aantal jaren tot de pensioengerechtigde leeftijd ; tenslotte trok men zich terug uit het actieve leven om, zoals dat heette, nog enkele jaren van een welverdiende rust te genieten.

Binnen dit maatschappijmodel vertegenwoordigen de bejaarden een welomschreven unidimensionele groep, met geringe diversiteit en met een eerder beperkte, zowel kwantitatief als kwalitatief, levensverwachting voor de toekomst en voor het einde van de derde levensfase.

Bejaarden sletten hun laatste levensjaren meestal in het gezin van één van hun kinderen — het waren meestal kroostrijke gezinnen — zij werden verzorgd door dochter of schoondochter in een maatschappij, waar de vrouwelijke arbeidsparticipatie nog gering was. Wanneer de zorgenbehoefte of de sociale omstandigheden daartoe noopten, werden zij in een ouderlingentehuis aan de liefdevolle zorgen van meestal vrouwelijke religieuzen toevertrouwd.

Deze post-industriële samenleving heeft deze, nog niet geheel uit de beeldvorming verdreven, strakke identiteitsomschrijving grondig gewijzigd. Meer en meer tekent zich binnen wat wij nog steeds de bejaardengroep noemen, het fenomeen af, zowel van de vervroegde uittreding uit het productief arbeidsproces, als van de indrukwekkende toename van de levensverwachting.

Bovendien liggen steeds meer factoren aan de grondslag van de groeiende dissociatie tussen enerzijds de biologische leeftijd en, anderzijds de functionele leeftijd en van de daaruit voortvloeiende maatschappelijk steeds significanter wordende realiteit van de differentieële veroudering.

Tenslotte leidden een aantal verschillen in arbeidsorganisatie en in arbeidsethiek, enerzijds tussen zelfstandige arbeid en arbeid als werknemer en anderzijds tussen de diverse sectoren, tot dermate tegengestelde evoluties inzake de al dan niet vrijwillige of verplichte vervroegde uittreding uit het arbeidsproces, zodat wij in de groep van 55- tot 64-jarigen, zoals in de rest van onze samenleving en meer nog dan in de rest van onze samenleving, meer en meer moeten spreken van duale maatschappij.

Buiten deze dualiteitskloof tussen de verschillende categorieën in leeftijd en van bepaalde bejaarde werknemers, is er tenslotte het groeiende generatieconflict tussen ouderen en jongeren over de verdeling van zowel inkomen als van arbeid. Iedere maatregel die het activiteitspeil na 55 jaar doet toenemen, wakkert dit generatieconflict inzake de verdeling van de werkgelegenheid vanzelfsprekend, maar eveneens in verschillende mate naargelang de betrokken sector, aan.

W. Peeters

Kortom, het sociaal-economisch profiel van wat wij de bejaarden **noemen**, betreft in steeds grotere mate een groep die enerzijds kwantitatief nog steeds explosief aangroeit en die zich anderzijds kwalitatief steeds scherper differentieert door een toenemende en nog voortdurende evolutieve multi-aspectuele complexe diversiteit, dit zowel wat betreft identiteitskenmerken, activiteitsgraad, arbeidsparticipatie, als betreffende het beschikbare inkomen, vermogensstructuur, huisvesting, consumptiegedrag, levenspeil en levensverwachting.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, wij vinden het dan ook zeer terecht dat de beleidsbrief van de Vlaamse Executieve inzake het geplande ouderenbeleid in de jaren negentig, essentieel van deze uitgesproken en evolutieve diversiteit en heterogeniteit uitgaat, geen gedetailleerde beleidsvisie heeft neergezet, geen definitieve beleidsopties heeft vastgelegd.

In die zin verschil ik ten gronde van mening met collega Devolder. Een beleidsvisie die inderdaad wetens en willens geen definitieve beleidsopties heeft vastgelegd, maar vooral gepoogd heeft op een wetenschappelijke onderbouwde wijze een context te schetsen waarbinnen op korte en halflange termijn een efficiënt beleid moet worden gesitueerd, geconcipeerd en gepland, maar vooral geregeld, zal moeten worden bijgestuurd. De nog steeds toenemende complexiteit en de voortdurende evoluerende diversiteit van de bejaardenproblematiek noopt tot een efficiënte, even gediversifieerde en flexibele beleidsmatige aanpak en benadering.

De problematiek van de te vroeg en ongewild afgeschreven zestigjarige senior is trouwens nauwelijks vergelijkbaar met deze van het semi-valide bejaardenkoppel dat een serviceflatje betreft, laat staan met deze van de zwaar zorgenbehoevende of demente bejaarden in een RVT-bed.

Wij onderschrijven ook de tweede grote krachtlijn van deze beleidsbrief, die bij de uitbouw van dit gedifferentieerd aanbod van beleidsmaat-

regelen uitgaat van het prioritaire recht van de ouder wordende mens op een zo volledig en zo langdurig mogelijk behoud van zijn autonomie, van zijn fundamenteel recht op zelfbeschikking en maximale zelfredzaamheid.

Uitgaande van deze twee grote krachtlijnen ziet onze gemeenschap zich inderdaad, inzake bejaardenbeleid, geplaatst voor grosso modo twee belangrijke uitdagingen. Ter zake is er inderdaad geen probleem, mevrouw Vogels, maar het zijn toch belangrijke uitdagingen. Enerzijds is er de integratie en de maatschappelijke participatie van de nog valide en zelfs in vele gevallen nog actieve bejaarden en anderzijds de zorg voor de niet meer zelfredzame en dus zorgenbehoevende bejaarden. Daartussen ligt de minstens even belangrijke en heterogene groep en de daaraan noodzakelijk te besteden aandacht via tussenvormen en alternatieven, die zich situëren tussen integratie en zorgenverstrekking.

Ingevolge deze diversiteit zal, meer nog dan in de andere sectoren van het welzijnsbeleid en de welzijnszorg, in de bejaardenproblematiek nood zijn aan wat tijdens het eerste belangrijk Vlaamse Welzijnscongres werd geformuleerd als een inclusief beleid. Inderdaad, meer dan in om het even welke andere welzijnssector zal in de bejaardensector bij uitstek een inclusief beleid moeten worden georganiseerd tussen de maximale integratie enerzijds en de maximale zorg anderzijds, met daartussen een gamma van voorzieningen aangepast aan de diversificatie van de problematiek en gecoördineerd over veel verschillende beleidsniveaus, zowel binnen de Gemeenschapsbevoegdheden als in samenwerking, coördinatie en overleg met de federale bevoegdheden.

Rond deze twee grote krachtlijnen, de diversiteit van het aanbod uitgaande van het recht op zelfbeschikking enerzijds en de twee grote uitdagingen anderzijds, namelijk de maatschappelijke integratie en participatie en menselijke zorg, werd in onze Commissie een diepgaande discussie gevoerd. De neerslag daarvan werd zowel gestructureerd als gedetailleerd vastgelegd in het — zoals wij

dat van hem gewoon zijn — uitstekend verslag van collega Deneir, die ook een goede synthese maakte bij het begin van dit debat. Ik wil mij daarom in deze bespreking van de beleidsbrief en van de daarbij aansluitende wijziging van het bejaardendecreet dan ook beperken tot een paar accenten.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, uit een diepgaande studie van de Koning Boudewijn Stichting inzake het sociaal-economisch profiel van de 55 tot 64-jarigen blijkt dat, wat de mannen betreft, de activiteitsgraad, de arbeidsparticipatie dus, die tussen 34 en 54 jaar nog 93 ten honderd bedraagt, tussen 55 en 59 jaar daalt tot 63 ten honderd en zelfs tot 27 ten honderd van 60 tot 64 jaar. Deze daling is niet gelijkmatig. Zij verschilt volgens de beroepsstatuten en volgens het opleidingsniveau. De achteruitgang van de activeringsgraad bij de mannen in de groep van 35 tot 54 jaar tot de groep van 55 tot 59 jaar moet bijna uitsluitend worden toegeschreven aan de sterke daling van het percentage arbeiders en bedienden. Zij vertegenwoordigen ongeveer 70 ten honderd van de totale overeenstemmende bevolking van 35 tot 54 jaar. Hun percentage valt echter terug tot ongeveer 42 ten honderd in de groep van 55 tot 59 jaar en tot minder dan 15 ten honderd in de groep van 60 tot 64 jaar. Het percentage van werkgevers en van zelfstandigen is veel stabiel en blijft praktisch ongewijzigd op 18 ten honderd om pas na 60 jaar, tussen 60 en 64, te dalen tot 11 ten honderd.

Bij de vrouwen zijn de **activiteitsgraden** systematisch lager en dalen ook sneller met de leeftijd. Ook bij de vrouwen is het aandeel van de zelfstandigen en -helpsters substantieel groter.

Deeltijdse arbeid daarentegen blijft een marginaal verschijnsel bij de mannen, terwijl bij de vrouwen 30 ten honderd van de werknemers van 35 tot 54 jaar gedeeltelijke arbeid verrichten. Dit percentage verandert nagenoeg niet tot de pensioengerechtigde leeftijd en blijft rond de 31 ten honderd tussen de 55 en 59 jaar.

W. Peeters

Dezelfde trend manifesteert zich nog duidelijker in de verschillende stelsels van zowel verplichte als vrijwillig vervroegde pensionering.

Bovendien blijkt uit een Europees vergelijkende studie daterend van de maand oktober 1990, uitgevoerd door het Nederlands Internationaal Demografisch Instituut dat België, van alle lidstaten, van de EG, de absolute koploper is wat de vervroegde uitstap uit het arbeidscircuit betreft.

De arbeidsparticipatie in de leeftijds-categorie van 50 tot 64 jaar bedraagt in België slechts 35 ten honderd : 55,5 ten honderd voor mannen, 17,3 ten honderd voor de vrouwen. Ik maak eventjes een vergelijking met enkele andere Europese landen. Denemarken : gemiddeld 64 ten honderd, voor de mannen 74,4 ten honderd, voor de vrouwen 54,5 ten honderd ; Groot-Brittannië : respectievelijk 60,2 ten honderd — 75,8 ten honderd en 45,3 ten honderd ; West-Duitsland : 51,4 ten honderd — 71,7 ten honderd en 33,4 ten honderd ; Frankrijk : 48,5 ten honderd — 60,2 ten honderd en 37,6 ten honderd. Dit betekent dat in België tussen 50 jaar en de pensioenleeftijd nauwelijks één man op twee en één vrouw op zes nog buitenhuis werkt.

De conclusie van de Koning Boudewijnstichting is zeer duidelijk. Dit betekent een nog steeds onvoldoend voorgesteld vervroegd verlies en voor een zeer belangrijk deel — en dit is wel het vermelden waard — ook de vrijwillige uitstoting van een kapitaal aan menselijk potentieel, vrijwillige uitstoting vanuit de maatschappij, maar niet zo evident vrijwillig geaccepteerd door de betrokken senioren-groep.

Bovendien blijkt uit de studies van de Koning Boudewijnstichting dat de bruuske overgang van een voltijdse activiteit naar een totale inactiviteit, in de bevolkingsgroep van 55 tot 64 jaar, vaak als een ongunstige breuk wordt aangevoeld. Meer in het algemeen bleek de onvrijwillige vervroegde uitstreding vaak de oorzaak van ernstige psychologische stoornissen.

Uit de studie blijkt echter tevens de grote heterogeniteit ter zake van deze leeftijdsgroep en dat vanuit talrijke oogpunten zoals sociaal-professioneel statuut, kwalifikatieniveau, niveau van de inkomsten, lichamelijke geschiktheid, enzovoort.

Naar het beleid toe betekent dit een dubbele uitdaging. Enerzijds pleiten heel wat elementen voor een meer flexibele regeling van de pensioenleeftijd onder verschillende vormen, zoals volledige of gedeeltelijke loopbaanonderbreking en deeltijdse banen of meer in het algemeen, de geleidelijke vermindering van de activiteit. Daarbij dient natuurlijk tegelijk beter rekening te worden gehouden met de wensen van de werknemers zelf en met de specificiteiten van de arbeidsvoorwaarden. Deze formules zouden trouwens heel wat voordelen bieden zowel voor de ondernemingen als voor de werknemers. Zij zouden in ieder geval de verkwisting van heel wat opgebouwde ervaring voorkomen, door ze deeltijds te valoriseren, vooral wanneer deze formules gecombineerd zouden worden met een formule van geleidelijke professionele integratie van de jongeren. Het is evident dat daarbij aan de betrokken oudere werknemer, voor zijn gedeeltelijke en geleidelijke uitstreding, in een tenminste gedeeltelijke financiële compensatie moet worden voorzien. Maar die financiële compensatie wordt hem thans, en dat zonder enige tegenprestatie, hoe dan ook betaald, meer zelfs, vaak opgedrongen. Hier kan de Vlaamse Executieve, meer in het bijzonder de Minister van Tewerkstelling dus nog heel wat creatief denkwerk verrichten, ook al behoren deze materies van arbeidsorganisatie en pensioenregeling grotendeels tot de federale bevoegdheid.

Een tweede grote uitdaging betekent het valoriseren, binnen een nieuwe arbeidsethos omtrent arbeid als iedere vorm van nuttig maatschappelijk bezig zijn, van een kapitaal aan menselijk potentieel dat onze maatschappij zich nog ten nutte kan maken en waarbij tegelijk een belangrijke bevolkingsgroep zich op een geëigende wijze volwaardig in onze maatschappij kan integreren. Uit de seniorenkringen zelf zijn in die zin reeds heel wat initiatieven gegroeid. In het

kader van de grote krachtlijnen van de beleidsbrief 60+ perspectief, namelijk heterogeniteit en diversiteit, autonomie, en participatie, ligt vooral hier, in onze gemeenschapsbevoegdheid, nog heel wat terrein open voor beleidsmatige invulling, vooral in de zin van structurele ondersteuning van deze uit het zelfbeschikingsrecht van onze bejaarden zelf gegroeide initiatieven en opgezette projecten, onder meer naar een aantal sociaal-culturele activiteiten toe. Maar vooral wat betreft vorming en bijscholing, voorbereiding op de pensionering en politieke participatie valt hier nog heel wat te doen. Mevrouw Vogels heeft daar ook op gewezen.

Ook over het bejaardeninkomen valt heel wat te zeggen en werd in de Commissie trouwens heel wat gezegd. Wij kunnen ons niet voorstellen wat het moet betekenen gedurende een heel leven te hebben gearbeid en op zijn inkomen pensioenbijdragen te hebben afgedragen, om op zijn oude dag te moeten vaststellen dat men zelfs niet in staat is de basiskosten voor zijn onderhoud in een bejaardeninstelling te betalen en daarvoor in belangrijke mate te moeten terugvallen op het OCMW of op de onderhoudsplicht van de kinderen. Deze toestanden zijn eerder de regel dan de uitzondering. De betaalbaarheid van de voorzieningen — waarop collega Dielens heeft gewezen — is dus een reëel immens probleem.

Mijnheer de Minister, kunnen wij binnen onze bevoegdheid als Vlaamse Gemeenschap bij voorbeeld geen denkpijpen aanboren in de zin van een ouderdomsverzekering ? Mevrouw Vogels heeft ter zake een aantal suggesties gedaan, die ik ten volle bijtreed. In ieder geval, hier valt nog heel wat te doen.

Ik kom nu tot de thuiszorg. Het in de beleidsbrief 60+ perspectief geplande model gaat inderdaad uit van de thuiszorg als basisvoorziening, als onderste trede voor het echelon. Idee die wij zelf krachtig hebben gepropageerd en ondersteund. Zij werd trouwens in het Welzijnscongres omstandig behandeld. Wij weten dat de uitbouw van de welzijnszorg altijd een van de belangrijkste doelstellingen

W. Peeters

van de Minister is geweest en zeer sterk in deze beleidsbrief doorweegt.

Een goede thuiszorg staat of valt echter — de Minister heeft dat beklemtoond — met een goede coördinatie en de ondersteuning van enerzijds de 24 uur op 24 uur inbreng van een sterk gemotiveerde mantelzorg en anderzijds de kwalitatief hoogstaande begeleiding van een goed georganiseerde professionele thuiszorg. Het kan niet dat via de financiering de intra-murale zorgenverstrekking verder positief wordt gediscrimineerd tegenover de ondersteuning van die families-thuisverzorgers die dagelijks de moed opbrengen en zich inzetten om zelf de zorg voor hun bejaarden op zich te nemen, zelfs indien zij zich daarvoor heel wat offers op het vlak van hun beroepsleven en hun financiële situatie moeten getroosten. De organisatie van de coördinatie van de thuiszorg in de nieuwe regeling, zoals bepaald in het besluit van de Executieve van 22 december jongstleden, kan een stap in de goede richting zijn, hoewel wij toch — net zoals de heer Devolder — een aantal pertinente vragen hebben. Wij zullen daar te gepaste tijde op terug komen. Ik meen echter dat wij de formule, vooraleer de nodige kritiek te spuien, de kans moeten geven om op het terrein te worden uitgetest, waarna eventuele onvolkomendheden aan het licht kunnen komen.

De financiële regeling is en blijft — dat werd ook door verschillende vorige sprekers aangehaald — vooral bij gebrek aan coördinatie met de nationale RIZIV-regeling een doekje tegen het bloeden, een pleister op een houten been, een dweilen met de kraan open. Wij hebben echter al lang begrepen dat de budgettaire middelen van de Vlaamse Executieve hiervoor niet voorhanden zijn en dat de centrale RIZIV-regeling ook bij u, mijnheer de Minister, heel wat vragen oproept, maar niettemin nog steeds niet wordt bijgestuurd. Mijnheer de Minister, kan hieraan in de toekomst, via de overlegprocedure, niet dringend wat worden gedaan? In een antwoord op de uiteenzetting van mevrouw Vogels hebt u in die zin een verklaring afgelegd. Dat is

een stap in de goede richting. Wij zullen echter het overleg moeten stimuleren want vanuit het centrale RIZIV worden er blijkbaar weinig inspanningen geleverd om het debat ter zake te intensifiëren.

Tot slot zal ik het kort hebben over het personeel die dit beleid op het terrein moeten uitvoeren. Ik was geïmpressionneerd door een recente door het HIVA uitgegeven studie in opdracht van de LBC, studie die u wellicht kent, mijnheer de Minister. Daaruit blijkt dat in de afgelopen tien jaar de tewerkstelling in de gezondheids- en welzijnssector sterk is toegenomen, maar — daarvan was ik niet op de hoogte — dat er in het komende decennium geen toename van de tewerkstelling wordt verwacht, wel een belangrijke verschuiving.

Blijkens de studie waren in Vlaanderen in 1988 exact 165.857 werknemers professioneel actief in de gezondheids- en welzijnssector. Daarnaast werken er ook nog meer dan 24.000 medici en paramedici met een zelfstandigenstatuut.

Volgens de HIVA-studie verdubbelde de tewerkstelling in de gezondheidssector zowat tussen 1970 en 1988. In de welzijnssector is die toename zelfs nog meer uitgesproken. Sindsdien blijkt het niveau van de tewerkstelling echter gestabiliseerd of zelfs lichtjes afgenomen. Binnen de verschillende sectoren — en dat is belangrijk voor de prognoses in de bejaardensector — zijn er echter nogal wat verschuivingen te verwachten.

Ik bespaar u de cijfers in verband met de algemene ziekenhuizen, de psychiatrie en de gehandicapten en jeugdzorg waar een duidelijke afvloeiing van personeel te verwachten valt, en dit ingevolge wijzigingen van programmatiecriteria, de omtorning in de psychiatrie, de wijziging en de aanpassing van een aantal structuren in de gehandicapten- en de jeugdsector.

Meer specifiek in het kader van de beleidsbrief zijn wij geïnteresseerd in de thuiszorg. De thuiszorg van zijn kant stelt nu meer dan 5.000 mensen te werk. Enkel en alleen omwille van demografische redenen zal de te-

werkstelling hier met ongeveer 15 ten honderd toenemen. Ik denk dat die cijfers overeenstemmen met de globale cijfers die u in uw uiteenzetting in de Commissie in antwoord op de verschillende tussenkomsten hebt gegeven.

In de RVT-sector bewijzen de lange wachtlijsten dat in het verleden niet voldoende rekening werd gehouden met de vergrijzing van de bevolking. Een verhoging van de programmatiecriteria voor de RVT's dringt zich dan ook op. In de RVT's verwacht de HIVA-studie dan ook een aanzienlijke toename van de tewerkstelling.

Er zijn toch een aantal belangrijke cijfers. Tegen het jaar 2000 zullen er hier minstens 4 tot 5.000 jobs moeten bijkomen waarvan 1.000 tot 1.500 verpleegkundigen. Het is logisch dat, als eerste conclusie van deze studie, in de eerste plaats nieuwe, meer realistische omkaderingsnormen in de non-profit sector dringend noodzakelijk blijken. Nu al hinkt men trouwens achterop op de realiteit. De toegenomen tewerkstelling en de verschuivingen in het zorgenprofiel brengen mee dat het huidige tewerkstellingsniveau niet langer volstaat. Zulks impliceert dat er in de ganse non-profit-sector ongeveer 14.000 mensen meer zouden moeten worden tewerkgesteld. In de bejaardensector betekent dat een toename van de omkadering met liefst 38 ten honderd. Rekening houdend met de demografische evolutie zou dat percentage tegen het jaar 2000 zelfs 85 ten honderd bedragen! Dat zijn ontstellende prognoses.

2000 is nog een heel eindje verwijderd. Mevrouw Vogels spreekt van 2070. Ik denk dat, in het kader van deze beleidsbrief, 2000-2010 een meer belangrijke prognosedatum is dan de verder vooruitgeschoven toekomst van de demografische evolutie. Een toename van 85 ten honderd betekent een enorme uitdaging voor onze gemeenschap.

Ook de beleidsbrief 60+ gaat ervan uit dat het in de toekomst meer en meer een probleem zal worden gepast personeel voor de bejaardenzorg te vinden. Wij vragen ons echter af

W. Peeters

hoeveel daarvan zal kunnen worden opgevangen door een meer efficiënte werkverdeling en een meer soepele arbeidsorganisatie, zoals eveneens in de beleidsbrief wordt gesteld. Maar vooral vragen wij ons af hoe, zonder een grondige herwaardering van het verzorgingswerk in de bejaardenzorg, in de toekomst nog voldoende personeel voor deze sector zal kunnen worden aangetrokken. Mijnheer de Minister, zijn binnen de beleidsvisie van de Vlaamse Executieve de middelen voor deze herwaardering aanwezig en voorzien ?

Tenslotte nog een laatste woord bij de groeiende nood aan tussenvoorzieningen in antwoord op de vraag naar een meer gediversifieerd aanbod voor de toenemende zorgenbehoefte. Daarover, en meer speciaal over de dagopvang, ging de langdurige discussie in de Commissie omtrent het voorstel van decreet tot wijziging van het bejaardendecreet, dat wij hier tegelijk in Openbare Vergadering behandelen en waarover wij vandaag ook zullen stemmen.

De discussie ten gronde ging over de keuze of de organisatie van het dagcentrum al dan niet moet worden beperkt tot de integratie in een rustoord. De Minister heeft uiteindelijk deze keuze laten afhangen van een beslissing van de Executieve. Met onze kennis van de realiteit menen wij echter dat organisatie van dagopvang van zorgenbehoevende bejaarden, want daarover gaat het, vanuit dienstencentra, op zijn zachtst uitgedrukt, niet realistisch is en alvast niet aan een behoefte beantwoordt. Bovendien is een dagzorgcentrum een dure keuze. Het komt thans voor het inrichtend rustoord neer op een gemiddeld jaarlijks verlies van 1 miljoen frank, niettegenstaande de bejaarden 450 frank per dag bijdragen, wat ook veel is !

Het ligt dan ook voor de hand dat wij onze schaarse middelen selectief richten naar die centra, waaraan een reële behoefte bestaat en dat is enkel in het kader van de zorgenverstrekking wél een rustoord, maar niet een dienstencentrum, waarvan de taken veeleer in de sociaal-culturele sfeer liggen.

Wij zeggen dan ook onze volle steun toe aan de bijsturing van het bejaardendecreet die deze mogelijke alternatieve dienstverlening in de bejaardenzorg niet alleen mogelijk maakt, maar ook de selectieve, behoeftegerichte financiering ervan regelt.

De Voorzitter : Mevrouw Maximus heeft het woord.

Mevrouw L. Maximus : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, aangezien veel sprekers voor mij reeds een aantal interessante zaken hebben gezegd waarover iedereen het eens blijkt te zijn en zij ook diepgaand zijn ingegaan op een aantal knelpunten, kan ik mij beperken tot enkele precieze problemen.

Het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden heeft de verdienste een oplossing aan te reiken voor de talrijke rusthuizen die zonder dit decreet in september eerstkomend hun erkenning zouden verliezen of zelfs zouden worden gesloten omdat ze niet in regel zijn met de brandveiligheid. Op een ogenblik waarop het aanbod van rustoordbedden voor zwaar zorgbehoevende bejaarden verre van voldoende is, is de meest efficiënte en voor de hand liggende maatregel, om te voorkomen dat dit nijpend probleem uitgroeit tot een ware noodsituatie, het verlenen van de nodige financiële middelen aan de non-profit sector om de bestaande gebouwen brandveilig te maken. Een oplossing dringt zich des te meer op, daar de terugbetaling van de verzorging door de ziekteverzekering gekoppeld is aan de erkenning van de rusthuizen. Mochten deze maatregelen nog lang uitblijven, dan zou de verzorging zelf in gevaar komen.

Daarmee wordt evenwel geen afdoende oplossing geboden aan het enorme tekort aan opvangmogelijkheden voor zorgbehoevende bejaarden. Uitgaande van de vaststelling dat de snel aangroeiende groep bejaarden met een sterk gedifferentieerde graad van zorgbehoevendheid, de uitbouw noodzakelijk maakt van een net van voorzieningen dat

aan de verschillende behoeften beantwoordt, wordt wel de subsidiëring ingevoerd van dagverzorgingscentra. Deze vorm van opvang komt tegemoet aan de bekommernis de bejaarden zolang mogelijk in hun eigen milieu te laten blijven zonder dat de gezins- of familieleden daarvoor hun beroepsactiviteit moeten onderbreken of zelfs stopzetten. Het betekent een concrete erkenning van de waarde van de mantelzorg. Wij kunnen dat enkel toejuichen, maar tegelijkertijd betreuren wij dat werd gekozen voor een formule van intra-murale dagopvang. Wij hadden liever de uitbouw van semi-murale dagopvangcentra gezien die beter aansluiten bij de thuiszorg.

De binding van de dagverzorgingscentra aan een rusthuis kan een aantal materiële voordelen bieden maar komt niet tegemoet aan de wens van de bejaarde of van zijn gezinsleden om de definitieve stap naar een rusthuis te zetten.

Deze oplossing heeft bovendien het nadeel dat de verzorging van de bejaarde zal geschieden in twee verschillende systemen, dit wil zeggen deels in de thuisverpleging die specifieke terugbetalingsregels kent in het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekering, en deels in het forfaitaire terugbetalingssysteem dat geldt in de rusthuissector.

Het argument dat de Vlaamse Executieve bij het uitstippelen van haar eigen beleid geen rekening moet houden met de eventuele weerslag op materies die tot de nationale bevoegdheid behoren, gaat niet op. Het gaat zelfs helemaal niet op wanneer wij weten dat een logisch beleid, waarbij een bejaarde die nog thuis woont als ambulante zorgbehoevende in een semi-murale voorziening kan worden opgevangen, het probleem van de terugbetaling door de ziekteverzekering ondervangt, en mogelijke dubbele factureringen uitsluit.

Wij durven dan ook aandringen dat de mogelijkheid deze opvang onder bepaalde voorwaarden los van een rusthuis te organiseren — mogelijkheid die na de bespreking in de Commissie aan de oorspronkelijke tekst

Maximus

van artikel 5 werd toegevoegd — zeer snel wordt ingevuld. Zij komt trouwens ook tegemoet aan de noodzaak de bejaardenvoorzieningen, door het opzetten van kleinschaliger projecten beter regionaal te spreiden. Als wij voor bejaarden het recht erkennen als volwaardig individu te kunnen blijven functioneren, dan kennen wij hen terzelfder tijd het recht toe hun sociale contacten zo lang mogelijk in stand te houden. Deze sociale contacten zijn meestal leeftijdsgenoten die zelf nog weinig mobiel zijn en vaak moeten afhaken omdat de zorg-behoevende bejaarde te ver van huis wordt geplaatst.

Zoals gezegd heeft het ontwerp van decreet de verdienste een aantal uiterst dringende problemen op te lossen. Het is een stap in de richting van wat, mits een aantal bijsturingen, een gecoördineerd, financieel haalbaar en kwalitatief verantwoord bejaardenbeleid op mensmaat moet worden. Een beleid dat zich inpast in de grote verscheidenheid, gaande van volledige zelfredzaamheid tot zware zorgbehoefendheid, van de bejaarden in onze samenleving. Die situatie vereist een breed gamma van maatregelen, vertrekkende van de subsidiëring van de aanpassing van de woning van de bejaarde, over de geïntegreerde thuiszorg naar semi-murale dag- of nachtopvang, over kortstondige opvang tijdens de vakantie of niet beschikbaarheid van de partner of de familieleden met wie de bejaarde samenleeft, naar de definitieve intramurale opvang in aan de gezondheidstoestand aangepaste voorzieningen.

Wanneer wij spreken over financieel haalbare voorzieningen, dan bedoelen wij daarmee dat zij niet alleen betaalbaar moeten zijn vanuit het standpunt van de overheid, maar ook voor de bejaarde zelf. Niets tast meer de waardigheid van een persoon aan dan hem financieel afhankelijk te maken van derden, zelfs en vooral als die derden zijn kinderen zijn. Naar het jaar 2000 toe zal de financiële haalbaarheid van het beleid, gezien de constante toename van het aantal hoogbejaarden, afhangen van wat wij vandaag investeren in preventie. Niet

alleen aan wat wij investeren in preventieve gezondheidszorgen, maar evenzeer van de middelen die wij uittrekken voor de oprichting van aangepaste voorzieningen, die toelaten het ogenblik waarop de bejaarde in de duurste opnamevorm terecht komt, zolang mogelijk uit te stellen. Een dergelijk beleid kan slechts tot stand komen in overleg met de instanties welke bevoegd zijn voor het gezondheidsbeleid op nationaal niveau.

Alleen een goed op elkaar afgestemd beleid, met eerbiediging van ieders inzichten, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, zal overlapping, verkeerd gebruik en misbruik van sociale bijdragen en gemeenschapsgelden voorkomen. Bejaardenbeleid koppelt zorg en verzorging aan elkaar, en overleg doet geen afbreuk aan het uiteindelijk eigen beslissingsrecht van elk der partijen. Het staat wel borg voor de betaalbaarheid en de goede kwaliteit van wat wij onze burgers aan diensten en voorzieningen willen bieden. **(Applaus)**

De Voorzitter : Minister Lenssens heeft het woord.

Minister J. Lenssens (up de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik wens een korte uiteenzetting te houden aan het einde van dit dubbel debat, enerzijds over het ontwerp-decreet tot wijziging van het decreet van 1985 en anderzijds over de beleidsbrief.

Vooraf wil ik, in afspraak met de verslaggever, wijzen op een drukfout die in het verslag voorkomt. Ik wens deze meteen recht te zetten. Op pagina 7, artikel 7, tweede lid staat het volgende : De Commissie stelde uitdrukkelijk dat het woord aanpassing waarmee dit toegevoegd lid begint, moet verstaan worden als in afwijking van de programmatienormen. Hier is duidelijk bedoeld in afwijking van de programmatienormen. Ik dank de verslaggever, de heer Van der Sande, voor de juiste weergave van een niet eenvoudig debat dat in de Commissie werd gevoerd over dit ontwerp van decreet waarin hij rekening houdt met de nuances in de verschillende standpunten.

De uiteenzettingen van de collega's

Flamant, Vogels, Dielens, Walter Peeters en Maximus hebben mij geleerd dat de meerderheidsfracties hun steun betuigen aan dit ontwerp-decreet. Mag ik erop wijzen dat dit ontwerp-decreet in genen dele de ambitie had om alles wat in de beleidsbrief werd vooropgesteld, meteen te gaan uitvoeren ? Het is alleen de bedoeling geweest de decretale basis te creëren om een aantal vernieuwingen mogelijk te maken. De notie dagverzorgingscentrum, die werd ingevoerd, werd in het debat duidelijk toegelicht. Wat het pragmatisch meningsverschil tussen de Executieve en sommige commissieleden betreft, verwijs ik naar het amendement dat door mevrouw Maximus werd besproken, waardoor zowel het éne als het andere standpunt in de praktijk tot de mogelijkheden zal behoren.

De mogelijkheid dat de Vlaamse Executieve andere vormen van zorg gaat erkennen en betoelagen is expliciet voorzien en ik bevestig dat het mijn bedoeling is zo snel mogelijk de formule van het nachtverblijf en het kort verblijf in toepassing te brengen, zoals door diverse fracties terecht werd gevraagd.

Een andere bedoeling van het decreet, die vandaag niet zoveel aan bod is gekomen — alleen de heer Dielens heeft erover gesproken — is het scheppen van mogelijkheden die de Executieve toelaten de erkenningsvoorwaarden te preciseren op twee belangrijke punten, namelijk het opname- en ontslagbeleid en de maximaal aan te rekenen dagprijs in de rustoorden. Wij kunnen dit voortaan bij uitvoeringsbesluit in de erkenningsvoorwaarden omschrijven, zodanig dat ook hier een belangrijke stap kan worden gezet tegen eventuele misbruiken die zich voordoen — maar lang niet overal —, wij mogen dit ook niet overdrijven.

Een derde fundamenteel punt van het decreet is het leggen van een basis voor de oplossing van het probleem inzake de erkenning van rustoorden die om diverse redenen geen brandweertest konden bekomen. Ook deze problematiek is in de Commissie uitvoerig aan bod gekomen en

Lenssens

ter zake verwijs ik naar het verslag van collega Van der Sande.

Mijnheer de Voorzitter, ik dank de fracties die hun steun hebben toegezegd aan het ontwerp van decreet. Mijn dank ook aan diegenen die dit nog niet hebben gedaan omdat zij wellicht deze namiddag hun houding zullen bepalen.

Zo kom in tot de beleidsbrief. Ik dank de heer Deneir, de verslaggever, alsook de heren Van Wambeke, Dielens, Devolder en mevrouw Vogels die in de Commissie ter zake het woord hebben genomen. Ik stel bij het einde van dit debat een grote mate van consensus vast — over de grenzen van meerderheid en minderheid heen — over de uitgangspunten en de grote objectieven van het oude-
renbeleid dat in de komende jaren moet worden gevoerd. Ik vat dit samen in drie punten.

Ten eerste, elkeen is het erover eens dat het uitgangspunt moet zijn het respect voor de menselijke waardigheid en de persoonlijke integriteit van de oudere persoon.

Ten tweede, er is een dringende noodzaak aan een maatschappelijk debat omtrent de positie van de ouderengroep, in samenleving, die steeds stijgt en een groter aandeel krijgt in de totale bevolking. De ganse problematiek van de participatie en de integratie die wij niet van vandaag op morgen willen oplossen moet worden aangepakt. Wij moeten betrokken partij zijn. Het debat moet ook worden gevoerd met de oudere seniorenverenigingen die hun eigen houding zullen moeten formuleren en in dialoog moeten treden met andere groepen van de bevolking, alsook met de overheden of de vertegenwoordigers van die gemeenschap op alle niveaus. Ook over dit punt is er een consensus over alle fracties heen.

Ten derde, voor het deel van de ouderengroep, dat zorgbehoefstig is, zal elkeen het eens zijn dat, vanuit de persoonlijke waardigheid van de mens, wij moeten streven naar een maximale zelfbeschikking, naar een maximale autonomie. Dit moet die-

nen als leidmotief, als beginsel in de uitwerking van het concrete beleid.

Geachte collega's, de demografische cijfers zijn u voldoende gekend. U weet dat de verhouding op zich een probleem vormt voor bepaalde aspecten van de maatschappelijke organisatie. Ook is er een sterke toename van de veroudering binnen de veroudering, vooral bij de personen die ouder zijn dan 85, wat nieuwe behoeften doet ontstaan.

Ik som u in het kort de opties van de beleidsnota op. Eerst is er de vraag naar participatie, naar herdefiniëring van de plaats van de ouderen in de samenleving. Mevrouw Vogels en de heren Dielens en Peeters zijn hier uitvoerig op ingegaan. Ik verwijs ter zake naar het verslag. Wij moeten de samenspraak tussen de generaties met de verantwoordelijken vanuit het beleid op lokaal, provinciaal en landelijk vlak aanzwengelen om tot passende oplossingen te komen inzake leeftijdsdiscriminatie. Wij zullen ter zake een nieuwe visie moeten ontwikkelen op een aantal begrippen uit onze samenleving zoals wonen en werken. Arbeid moet een andere betekenis krijgen dan arbeid in functie van inkomsten verwerven. Er zijn veel andere vormen van inzet op maatschappelijk vlak die daar een belangrijke bijdrage toe kunnen leveren.

Tot hier, mijnheer de Voorzitter, wat ik in verband met de beleidsparticipatie wenste te zeggen. Ik herhaal wat de heer Walter Peeters heeft onderstreept. Het gaat over meer dan drie vierden van de personen ouder dan zestig jaar, een groep die in de volgende decennia kwantitatief nog zal stijgen.

Ten tweede is er de oudere bevolking die zorgen nodig heeft. Er werd geen meningsverschil vastgesteld omtrent de optie voor een maximale zelfzorg. Maar tussen de zelfzorg en tussen de opname in rust- of verzorgingstehuizen moet een netwerk worden uitgebouwd van verschillende hulpverleningsvormen. Die bestaan groten-deels. Het komt erop aan ze verder uit te bouwen, te verfijnen en te decentraliseren waar het nodig is. De ambulante dienstverlening, de maal-

tijdbediening, de thuisverpleging, het maatschappelijk werk, de diensten voor bejaardenhulp, de voetverzorging moeten verdere kansen krijgen en moeten vooral meer impulsen krijgen vanuit de centrale overheid.

Ik wil ook even verwijzen naar de formule van het beschut wonen. Ik wil er hier niet verder op ingaan, maar het is een belangrijk gegeven om tegemoet te komen aan de wens langer zelfstandig te kunnen wonen.

Tenslotte zijn er de nieuwe organen van transmurale semi-ambulante of semi-residentiële zorgen die door het ontwerp van decreet mogelijk worden door subsidieregeling en erkenning, zoals de dagverzorging, het kort verblijf en de nachtopvang.

De beleidsbrief werd een jaar geleden bij de Vlaamse Executieve en kort nadien bij de Vlaamse Raad ingediend. Hoe ver staat het nu met de uitvoering ervan? Heel kort wil ik vijf punten onder uw aandacht brengen.

Ten eerste, de diensten voor bejaardenhulp hebben vorig jaar het uurcontingent kunnen uitbreiden dank zij de Maribel-operatie die in samenspraak met de centrale Regering is tot stand gekomen. Ten tweede, wij hebben het impulsprogramma voor het oprichten van 5.000 service-flats voor bejaarden in vijf jaar tijd niet allen gelanceerd, maar ook uitgevoerd. Momenteel zijn er meer dan 3.000 principiële beloften van toelagen voor service-flats verleend. Er liggen er nog enkele duizenden te wachten op een beslissing. Ten derde, wij hebben de programmatie voor het aantal rustoordbedden met één procent, wat 12.000 eenheden meer betekent, uitgewerkt. De prioriteit werd uiteraard gelegd op de opname van demente bejaarden. Het decreet opent mogelijkheden voor nieuwe vormen van hulpverlening. Ten vierde, de Hoge Raad voor de Derde Leeftijd — mevrouw Vogels heeft er allusie op gemaakt — bespreekt sinds maanden grondig het deel over de participatie van de ouderen aan de samenleving. Ten vijfde, bij de uitvoering van de opties van de nota zijn er twee punten die bijzonder belangrijk zijn maar ook bijzonder moeilijk

Lenssens

zijn gebleken. Ze zijn hier uitvoerig aan bod gekomen. Het gaat over de capaciteit van de verzorging in de residentiële sector en over de betaalbaarheid ervan.

In verband met de capaciteit van de rusthuizen heb ik eind december 1990 een onderzoek laten uitvoeren bij 736 rustoorden zowel in de non-profitsector, de openbare en de privé-sector als in de profitsector. In totaal hebben honderd ten honderd van de OCMW's geantwoord : 83 ten honderd van de VZW's en 63 ten honderd van de profit-instellingen. Hieruit blijkt dat in december 1990 op de wachtlijsten van ingeschreven kandidaat-bewoners van rustoorden het aantal gestegen was tot 29.063 tegenover 19.900 in 1988 zoals blijkt uit de monografie van het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudieën. Dit betekent op drie jaar tijd een stijging met 46 ten honderd. Het aangroeiritme van die wachtlijsten bedraagt dus 15 ten honderd per jaar. Wij moeten dit echter nuanceren en relativeren. Na overleg met het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudieën kan ik stellen dat één op drie van de personen die op een wachtlijst voorkomen ofwel dubbel worden geteld ofwel een preventieve inschrijving hebben gevraagd, alhoewel hiervoor niet direct een dringende oplossing is vereist. De analyse leert mij eveneens dat van de overige twee derde — dus 20.000 personen — ten minste voor de helft of één derde van de totale wachtlijst — dus 10.000 personen — de opname dringend is meestal omwille van de graad van zorgbehoefte, maar tevens gecombineerd met een sociale familiale context van de bejaarde. De gemiddelde wachttijd voor een bejaarde in Vlaanderen die voor opname in een rustoord in aanmerking komt, is meer dan een jaar, zodat het urgentieprogramma dat ik wil laten goedkeuren door de Executieve, met de bedoeling 1.000 bijkomende rustoordbedden per jaar te realiseren tijdens de eerstvolgende vijf jaar, beantwoordt aan een heel dringende noodzaak. Die inspanning zal nog onvoldoende zijn en zal tijdens de volgende jaren moeten worden voortgezet. Het kan niet dat wij het recht op verzorging

zouden moeten weigeren. Dit zou het geval zijn indien wij geen bijkomende inspanning doen. Dit doet niets af aan onze basisoptie die door alle fracties in deze Raad wordt gedeeld, met name dat wij absolute prioriteit moeten blijven geven aan de thuiszorg en die gaan ondersteunen door de gedifferentieerde vormen van thuishulp, zoals wij reeds hebben aangehaald.

Een tweede probleem betreft de betaalbaarheid. Mevrouw Vogels en de heren Van Wambeke, Dielens en Walter Peeters hebben daarop de klemtoon gelegd, en terecht. Dezelfde enquête bij de OCMW's van december jongstleden toont aan dat in 1990 door de OCMW's nagenoeg twee miljard frank werd uitgegeven als steun aan individuele bejaarden — 12.300 in totaal of 25 ten honderd — die over onvoldoende middelen beschikten om hun dagprijs in het rustoord, hetzij van het OCMW hetzij privé, te betalen. Dat is een stijging van 50 ten honderd ten opzichte van het cijfer van 1986, wat ons toelaat te zeggen dat per jaar de last voor het OCMW gemiddeld met tien ten honderd aangroeit.

Ik herhaal nog even mijn standpunten in verband met de betaalbaarheid. De kosten van de verzorging, uiteraard medisch maar ook paramedisch, moeten blijvend gedragen worden door de interpersonele solidariteit via de Sociale Zekerheid. Onder geen enkel beding kunnen noch mogen wij om allerlei redenen van principiële, maar ook van politieke aard ons laten verleiden om een eigen bijdrage in de zorgkost te verlenen in de veronderstelling dat wij daar de mogelijkheden zouden voor hebben. Ik herhaal dat de Sociale Zekerheid de rekening van de verzorgingskosten moet betalen. Ik weet ook dat er hier grote problemen zijn en dat de conventie met de rustoorden en de thuisverzorging veel vragen doen rijzen, die ikzelf ook stel. Persoonlijk ben ik van oordeel dat binnen de Sociale Zekerheid een reservefonds, een soort demografisch fonds moet worden aangelegd waarmee de hogere kosten veroorzaakt door de veroudering van de bevolking in de komende jaren progressief kunnen worden opgevangen en aan de instellingen en Gemeenschappen

middelen kunnen worden verschaft om deze hogere kosten van verzorging te betalen. Ook de kosten voor investeringen worden heel belangrijk. Van alle rustoorden is 80 ten honderd ouder dan 40 jaar en voldoet niet meer of kan niet meer voldoen aan de regels van de brandveiligheid. Bovendien is er behoefte aan een grotere capaciteit. Dit alles doet mij besluiten dat wij in de komende tien jaar per jaar 5 miljard vastleggingsmiddelen zouden moeten hebben.

De investeringen moeten worden gedragen door de Vlaamse Gemeenschap, die ook de kwaliteitbewaking voor haar rekening moet nemen. De bejaarden zelf moeten in beginsel kunnen instaan voor hun verblijfskosten in de rusthuizen. Wanneer de bejaarden of de oudere gezinnen onvoldoende middelen hebben, moet de lokale gemeenschap ook een deel van de verantwoordelijkheid dragen. Op die manier ontstaat er een evenwichtige spreiding van de budgettaire kosten voor een kwalitatief hoogstaande verzorging van de ouderen.

Wij zouden hierover een akkoord moeten kunnen bereiken, want in de komende jaren wordt dit een belangrijk gegeven. De behoefte aan verzorging zal inderdaad sterk groeien en loopt parallel met de groei van het aantal hoogbejaarde mensen. Dit is medisch-wetenschappelijk voldoende bewezen. Bovendien hebben wij voldoende middelen om de omvang van dit soort problemen op voorhand perfect te berekenen. Wij zullen nooit het excuus kunnen gebruiken dat we niet tijdig het probleem hebben gezien, een excuus dat we al te vaak horen invoeren in verband met de ecologische problemen van de Westerse wereld. Het ouderenbeleid en het fenomeen van de veroudering van de bevolking worden in de jaren negentig agendapunt nummer 1 in heel wat landen, ook in ons land en in de Vlaamse Gemeenschap, gelet op de wisselende noden en mogelijkheden en de dynamiek van het gegeven zelf. Het gaat hier niet zomaar om een beleidsaspect. Het gaat om een dossier met een uiterst belangrijke humane en ook ethische dimensie. Voor het eerst in de geschiedenis moeten wij leren hoe vier generaties samen leven, samen de inkomsten

Lenssens

verdelen en samen genieten van de verworvenheden van onze beschaving. Het is heel normaal dat dit met vele vragen gepaard gaat, omdat men nooit voorheen voor zo'n groot aantal problemen heeft gestaan. Het gehalte van onze beschaving zal mede bepaald worden door de wijze waarop we dit aspect van de veroudering van de bevolking oplossen. Als we niet samen de verantwoordelijkheid nemen om dit prioritair probleem niet alleen met woorden, maar vooral met politieke daden op te lossen, vrees ik dat we te kort zullen schieten ten opzichte van duizenden en morgen wellicht tienduizenden oudere mensen die niet meer het recht op verzorging zullen hebben.

Collega's, het kan niet zijn dat wij, na tweeduizend jaar beschaving waarin zelfs voor de meest primitieve volkeren de zorg voor de ouderen van groot belang was, op dit vlak zouden falen. Ik doe dus een oproep tot allen, boven partijpolitieke grenzen heen — en dit heeft ook niets te maken met de verzuiling — om samen de doelstellingen vast te leggen. Laat ons dan ook discussiëren over de manier waarop wij die doelstellingen kunnen bereiken. Wij moeten absolute voorrang geven aan het menselijke, aan het kwalitatieve aspect. Voor de economische dossiers wordt immers al te snel geld gevonden, maar voor de welzijnsdossiers is er altijd te weinig geld.

Mijnheer de Voorzitter, ik dank de leden van de Commissie en van de Raad voor de constructieve manier van samenwerking. Ik ben ervan overtuigd dat wij in deze geest in de komende jaren de accenten zullen kunnen leggen die nodig zijn voor de harmonische uitbouw van onze samenleving en vooral voor de kwaliteit van het leven van tienduizenden oudere mensen die ervoor hebben gezorgd dat wij het vandaag zo goed hebben. **(Applaus)**

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene vergadering voor gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 maart 1985 houdende de regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet.

— **Aangenomen.**

Artikel 2

In de artikelen 2, 3, 4 en 5 van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden worden de woorden „ondergeschikt bestuur” vervangen door de woorden „lokaal of provinciaal bestuur” en de woorden „ondergeschikte besturen” vervangen door de woorden „Lokale of provinciale besturen”.

— **Aangenomen.**

Artikel 3

In artikel 2 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in 1° worden de woorden „de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, de Nationale Landmaatschappij” vervangen door de woorden „Vlaamse Huisvestingsmaatschappij” en wordt het woord „hen” dat de woorden „erkende vennootschappen” voorafgaat, vervangen door „haar” ;

2° 7° wordt 8° en 8° wordt 9° ;

3° een 7° wordt ingevoegd dat luidt als volgt :

„7° dagverzorgingscentrum : een gebouw of een gedeelte van een ge-

bouw, onder welke benaming ook, waar aan bejaarden zonder overnachting, huisvesting wordt gegeven alsmede geheel of gedeeltelijk, de gebruikelijk ke gezins- en huishoudelijke verzorging ;”.

— **Aangenomen.**

Artikel 4

Het opschrift van afdeling III van hetzelfde decreet wordt vervangen door het volgende opschrift : „Afdeling III — Serviceflats en woningcomplexen met dienstverlening, rusthuizen en dagverzorgingscentra”.

— **Aangenomen.**

Artikel 5

In artikel 5 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij decreet van 20 december 1989, worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1, eerste lid worden de woorden „en rusthuizen” vervangen door de woorden „rusthuizen en dagverzorgingscentra” ;

2° in § 1, tweede lid, 1° worden de woorden „en de rusthuizen” vervangen door de woorden „de rusthuizen en de dagverzorgingscentra” ;

3° § 1, tweede lid, 2° wordt vervangen door de volgende bepaling :

„2° voor de rusthuizen die reeds vóór 1 januari 1976 een bestemming als rusthuis hadden : 90 ten honderd van de kostprijs van de werken, leveringen en diensten die onontbeerlijk zijn om de inrichting in overeenstemming te brengen met de veiligheidsnormen betreffende de rusthuizen voor bejaarden, op voorwaarde dat vóór 31 december 1992, met betrekking tot het in overeenstemming brengen van de inrichting met de voornoemde veiligheidsnormen, een volgens de door de Executieve vastgestelde regels opgesteld ontwerp ter goedkeuring aan de Administratie voor Gezin en Maatschappelijk Welzijn wordt voorgelegd. De Executieve stelt de regels vast volgens welke de genoemde werken als onontbeerlijk worden beschouwd.” ;

Voorzitter

4° in § 1, derde lid worden de woorden „of als rusthuis” vervangen door de woorden „als rusthuis of als dagverzorgingscentrum” ;

5° § 2, 3° wordt aangevuld als volgt :

„met dien verstande dat de totale capaciteit voor wat serviceflats betreft niet meer dan 90 en voor wat rusthuizen betreft niet meer dan 210 woon-eenheden mag bedragen. Deze maxima zijn evenwel niet van toepassing voor initiatieven waarvoor op datum van inwerkingtreding van deze bepaling, reeds een voorafgaande vergunning werd afgeleverd of die in de grammatie zijn opgenomen ;” ;

6° § 2 wordt aangevuld als volgt :

„6° wat de dagverzorgingscentra betreft : geïntegreerd zijn in een rusthuis of gelegen zijn in de onmiddellijke nabijheid ervan.”

7° de Executieve kan van de in 6° bepaalde voorwaarden afwijken ten aanzien van andere krachtens dit decreet erkende voorzieningen.“

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Vogels dat luidt als volgt : „6° weglaten.”

De stemmingen over artikel 5 en het amendement op artikel 5 worden aangehouden.

Artikel 6

Een artikel 5bis wordt ingevoerd dat luidt als volgt :

„Artikel 5bis

De Vlaamse Executieve, kan volgens de modaliteiten bepaald in artikel 5, § 1 en § 2, 1°, 2°, 4° en 5° andere vormen van huisvesting, verzorging en dienstverlening aan bejaarden, georganiseerd door een krachtens dit decreet erkende inrichting subsidiëren.”

— **Aangenomen.**

Artikel 7

In artikel 9 van bovenvermeld de-

creet worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste lid worden de woorden „of van een rusthuis” vervangen door de woorden „van een rusthuis of een dagverzorgingscentrum” ;

2° een derde lid wordt toegevoegd luidend als volgt :

„Aanpassing van dit programma kan door de Executieve, volgens de, na advies van de Hoge Raad, door haar bepaalde regels worden toegestaan op basis van subregionale en plaatselijke behoeften aan bejaardenvoorzieningen.“

— **Aangenomen.**

Artikel 8

Het opschrift van hoofdstuk V van hetzelfde decreet wordt vervangen door het volgende opschrift : „Hoofdstuk V — Erkenning en subsidiëring van de werking van serviceflatgebouwen en woningcomplexen met dienstverlening, rusthuizen en dagverzorgingscentra”.

— **Aangenomen.**

Artikel 9

In artikel 13 worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° in § 1 worden de woorden „of rusthuis” vervangen door de woorden „rusthuis of dagverzorgingscentrum” ;

2° een § 4 wordt toegevoegd luidend als volgt

„§ 4. De Vlaamse Executieve kan andere vormen van huisvesting, verzorging en dienstverlening aan bejaarden, georganiseerd door een krachtens dit decreet erkende inrichting, erkennen voor zover is voldaan aan de op basis van artikel 14 vastgestelde normen.“

— **Aangenomen.**

Artikel 10

In artikel 14 worden volgende wijzigingen aangebracht :

1° in het eerste lid worden de woorden „of rusthuis” vervangen door de woorden „rusthuis of dagverzorgingscentrum” ;

2° het tweede lid, 1°, wordt vervangen door de volgende bepaling :

„1° het opname- en ontslagbeleid ;” ;

3° het tweede lid wordt aangevuld als volgt :

„12° voor de rusthuizen : de samenstelling en het maximaal bedrag van de aan de bejaarde aangerekende dagprijs.” ;

4° in dit artikel, waarvan de huidige tekst § 1 zal vormen, wordt een § 2 ingevoegd luidend als volgt :

„§ 2. De exploitatie dient te gebeuren door één enkele natuurlijke of rechtspersoon. Deze is zowel verantwoordelijk voor de individuele opnames of verhuring als voor de organisatie van de zorg- en dienstverlening.“

— **Aangenomen.**

Artikel 11

Een artikel 14bis, luidend als volgt, wordt in hetzelfde decreet ingevoegd :

„Artikel 14bis

Aan de erkende dagverzorgingscentra kan, binnen de perken van de goedgekeurde begrotingskredieten, een forfaitaire werkingstoelage worden verleend waarvan het bedrag en criteria volgens welke zij worden toegerekend, door de Executieve wordt vastgelegd.”

— **Aangenomen.**

Artikel 12

In artikel 15, eerste lid van hetzelfde decreet worden de woorden „en de rusthuizen” vervangen door de woorden „de rusthuizen en de dagverzorgingscentra”.

— **Aangenomen.**

Voorzitter

Artikel 13

Een artikel 15bis wordt ingevoegd dat luidt als volgt :

„Artikel 15bis

In afwijking van de artikels 13, 14 en 15 van het decreet kunnen serviceflatgebouwen en woningcomplexen met dienstverlening en rusthuizen, die het bewijs inzake het naleven van de geldende bepalingen betreffende de veiligheidsmaatregelen die toepasselijk zijn voor dergelijke gebouwen niet kunnen voorleggen, worden erkend, of in voorkomend geval voorlopig erkend, mits aan volgende voorwaarden is voldaan :

1° voldoen aan alle op basis van artikel 14 en 15 van het decreet uitgevaardigde voorwaarden en normen, uitgezonderd de veiligheidsaspecten ;

2° het kunnen voorleggen van een attest van de bevoegde burgemeester, na advies van de territoriaal bevoegde brandweerdienst, waarin alle maatregelen dienen te worden opgesomd die enerzijds onmiddellijk dienen te worden genomen, teneinde tijdelijk de veiligheid van de verblijfhouders te waarborgen en anderzijds de maatregelen die dienen uitgevoerd teneinde deze gebouwen conform te maken aan de geldende veiligheidsnormen ;

3° — ofwel dat de werken betreffende de veiligheidsnormen werden aangevat en op normale wijze worden voortgezet ;

— ofwel een volgens de door de Executieve vastgestelde regels opge maakt ontwerp met betrekking tot het in overeenstemming brengen van dergelijk gebouw met de geldende veiligheidsnormen ter goedkeuring aan de Administratie voor Gezin en Maatschappelijk Welzijn hebben voorgelegd ;

— ofwel een met alternatieve veiligheidsmaatregelen gemotiveerde aanvraag om afwijking zoals bepaald in de terzake geldende bepalingen hebben ingediend ;

4° gedurende deze periode van erkenning of, in voorkomend geval van voorlopige erkenning, uitgebaat blijven door dezelfde natuurlijke of rechtspersoon.

Deze erkenning of, in voorkomend geval voorlopige erkenning, kan slechts voor opeenvolgende periodes die gezamenlijk een maximale duur van 3 jaar niet mogen overschrijden.”

— **Aangenomen.**

Artikel 14

In artikel 16, eerste lid van hetzelfde decreet worden de woorden „of rusthuis” vervangen door de woorden „rusthuis o f dagverzorgingscentrum”.

— **Aangenomen.**

Artikel 15

In artikel 19, § 1, 1° en 2°, van het decreet worden de woorden „of een rusthuis” vervangen door de woorden „een rusthuis of een dagverzorgingscentrum”.

— **Aangenomen.**

Artikel 16

De Executieve kan de bepalingen van het decreet van 5 maart 1985 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van voorzieningen voor bejaarden coördineren met de bepalingen welke deze, op het tijdstip van de coördinatie, uitdrukkelijk of impliciet zouden gewijzigd hebben.

Daartoe kan zij :

1° de volgorde, de nummering van de te coördineren bepalingen en, in het algemeen, de teksten naar de vorm wijzigen ;

2° de verwijzingen die voorkomen in de te coördineren bepalingen met de nieuwe nummering overeenbrengen ;

3° de redactie van de te coördineren bepalingen wijzigen ten einde ze onderling te doen overeenstemmen en eenheid in de terminologie te brengen.

gen, zonder afbreuk te doen aan de beginselen welke in deze bepalingen vervat zijn.

De coördinatie zal het volgende opschrift dragen : „Decreten inzake voorzieningen voor bejaarden, gecoördineerd op...”.

— **Aangenomen.**

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

Moties van aanbeveling

De Voorzitter : Door de heren Van Hecke, Van der Sande en Walter Peeters werd tot besluit van deze beleidsbrief een met redenen omklede motie van aanbeveling ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Door de heer Devolder werd tot besluit van deze beleidsbrief een motie van aanbeveling aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich over beide moties tijdens de volgende Openbare Vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden van deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen.

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 13.20 uur.**
